

Byggnadsinventering

Malax strandgeneralplan

Bilaga 1. Objektkort, inre skärgården

25.2.2026

Stina Karhunmaa

Tanja Tarkkanen

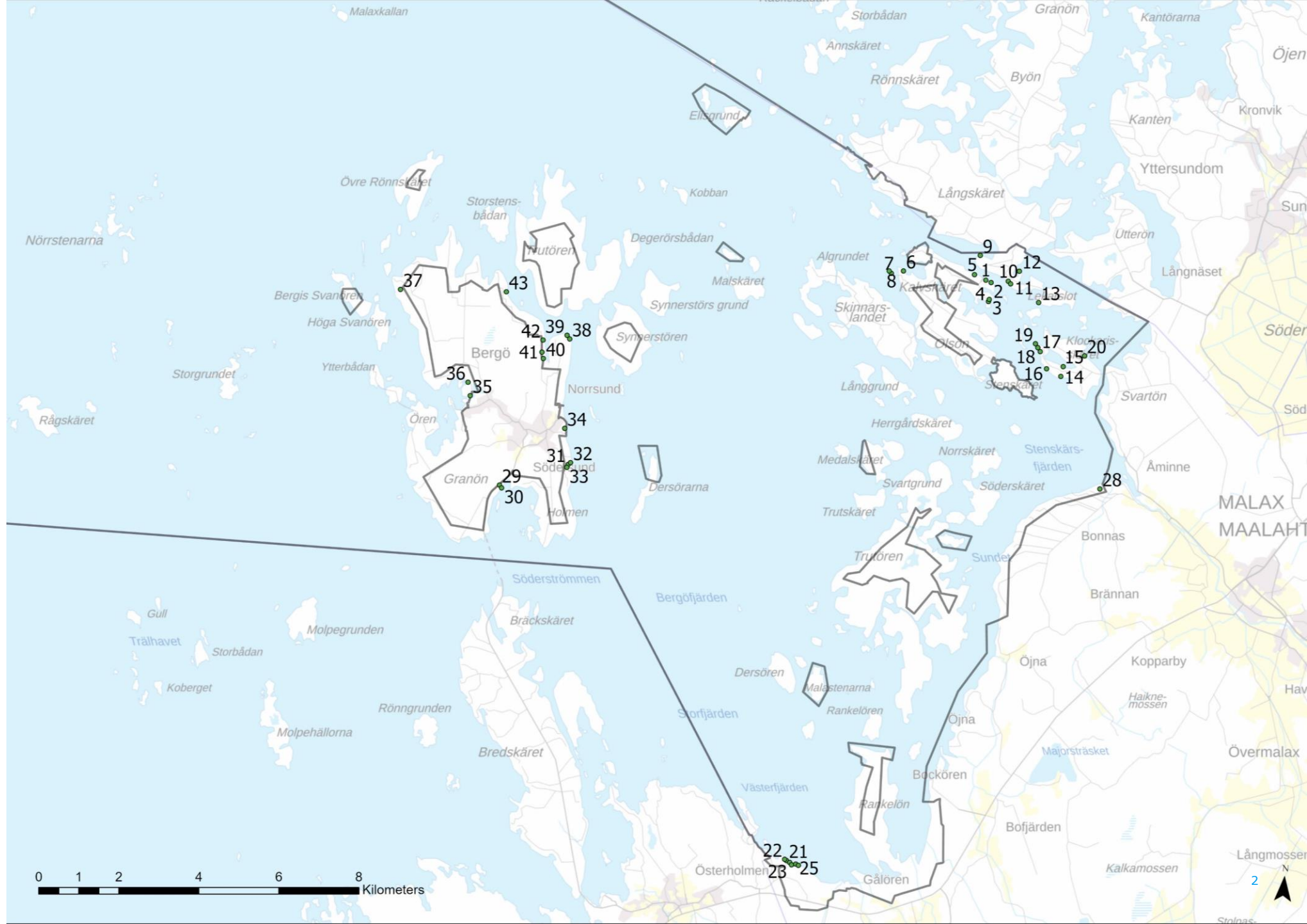
RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.



Inventering

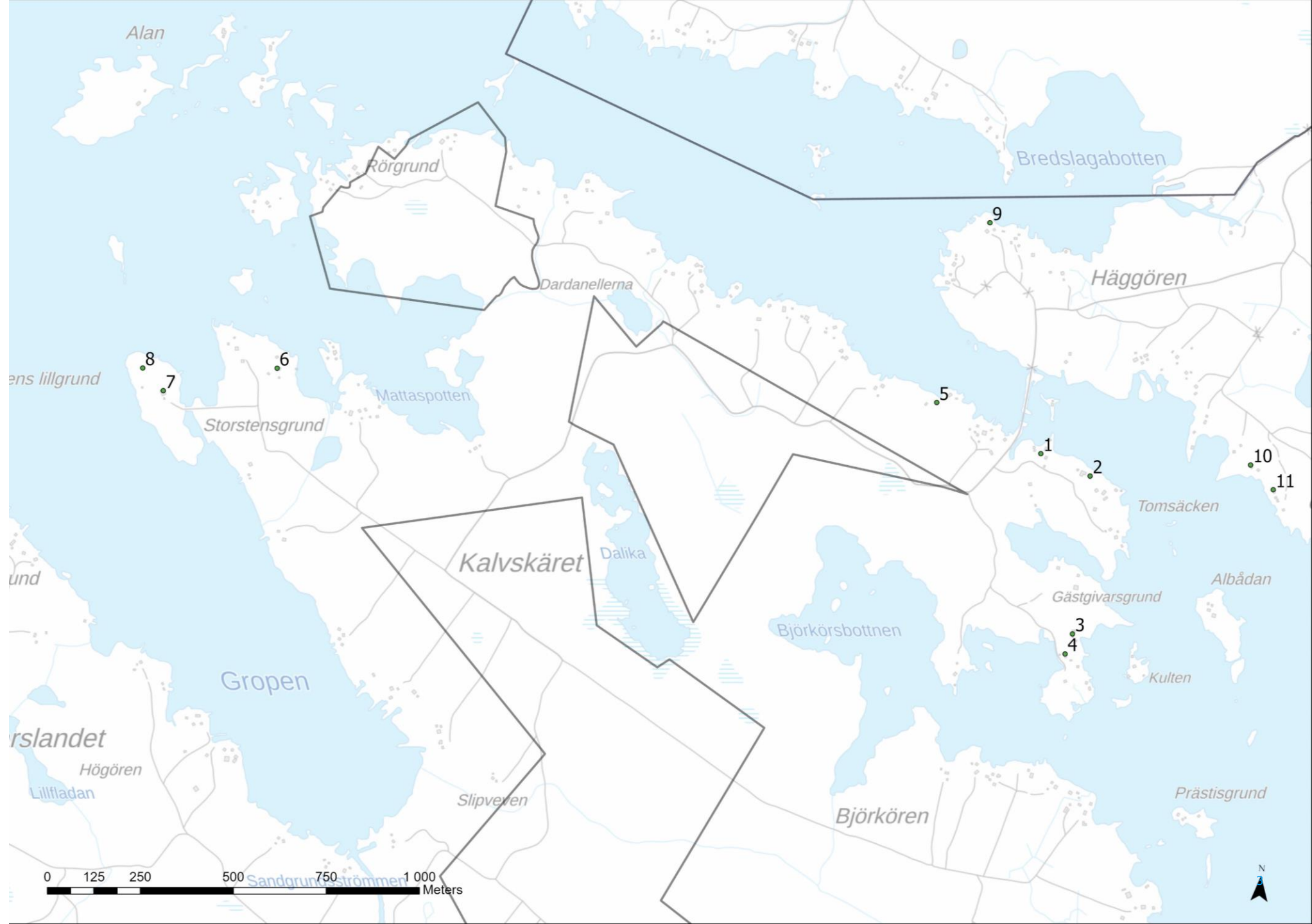
Objekt 1-43



Kalvskäret

Objekt 1–8

Byggnadsbeståndet i området är tidsmässigt skiktat. I området har det småskaliga byggandet delvis bevarats, även om det finns få orubgade gårdsområden. Tomsäcken är speciell på grund av sin lundartade naturmiljö och sina terrängformer (kuperad terräng).





Vy från Tomsäcksvägen.



Fritidshus (1), fasad mot väster.



Fritidshus (2), fasad mot öster.



Fritidshus (3), fasad mot öster.



Fritidshus (1), fasad mot öster.



Gårdsbyggnad.



Gårdsbyggnad/fiskhus och brunn.



Fritidshus (3), fasad mot väster.

Tomsäcksvägen 13

Gårdsområdet ligger längs Tomsäcksvägen i en grönskande och kuperad terräng. Här finns tre fritidshus samt gårdsbyggnader. Söder om Tomsäcksvägen, i närheten av en byggnad (3), finns ett skärmtak av timmer där man antagligen har förvarat fisk. Det finns en brunn i samma gårdsområde.

Beteckning i generalplanen: RA-2

Beskrivning

Fritidshus (1) år 1920 (b.reg.)

Byggnad med 1 ½ våningar, typisk för området, med trappor utanför byggnaden upp till övre våningen. Fasadfärgen är röd, med vita hörnbräden och gröna detaljer. Byggnaden håller på att genomgå en grundlig renovering. Den västra fasaden är fortfarande den ursprungliga.

Fritidshus (2) år 1950 (b.reg.)

PBB: 101849222S

Ett 1 ½-planshus som är typiskt för området. Byggnaden har byggts ut i gaveln. Fasadfärgen är röd, med vita hörnbräddor och gröna detaljer.

Fritidsbyggnad (3) slutet av 1800-talet - början av 1900-talet

Det äldsta stockhuset med knutskallar. Byggnaden är lägre än de andra byggnaderna i området. Den har byggts ut vid den västra fasaden. Fasadfärgen är röd, vita hörnbräddor. På gården finns en brunn och på andra sidan vägen ett gammalt skjul som förmodligen har använts för förvaring av fisk.



Värden

Byggnad 1, 2 och 3: De ursprungliga historiska värdena för byggnadsgruppen är troligen kopplade till de marina näringarna och till perioden därefter då villabosättningen etablerade sig. Byggnader är typiska för området och representerar sin tids byggande (typisk karaktär, representativitet). Byggnaderna har relativt väl bevarat sin tidiga exteriör (autenticitet). Helheten är belägen på en synlig plats vid vägen, nära bron. Gårdsområdet uppvisar också skikt i och med att byggnaderna har uppförts under olika tidsperioder.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnader beaktas/skyddas i planen som en helhet. Byggnadens småskaliga utförande bör uppmärksammas och byggnaderna bör repareras på ett sätt som bevarar och återställer deras värden.



Modernt fritidshus och gårdsbyggnad från 1950-talet.

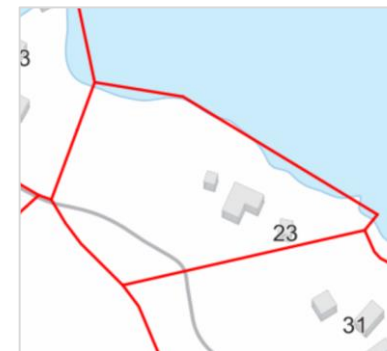


Gårdsbyggnad från 1950-talet.

Tomsäcksvägen 23

Gårdsområdet ligger längs Tomsäcksvägen i en grönskande och kuperad terräng. Här finns en ny modern fritidsbyggnad och en liten äldre byggnad.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Gårdsbyggnad 1950-talet

PBB: 1018492323

Litet typiskt, rött 50-talshus med vita hörnbräden och detaljer. Fönstren på byggnaden har bytts.

Övriga byggnader

Gårdsområdet omfattar ett nyligen uppfört modernt, svart fritidshus.

Värden

Byggnaden är en typisk liten gårdsbyggnad från 1950-talet (typisk karaktär). Byggnaderna historiska värden hör samman med villabebyggelsens etableringsfas.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull:

De övriga byggnaderna på gårdsområdet har inga sådana värden som skulle förutsätta skydd.

Rekommendationer

Eftersom gårdsområdet inte har bevarats i sin helhet, kräver inte byggnaden i sig något skydd.



Till vänster byggnaden från början av 1900-talet. Till höger det nya fritidshuset.



Gårdsbyggnad från slutet av 1800-talet / början av 1900-talet.

Gästgivargrundsvägen

Gårdsområdet är beläget längs Gästgivargrundsvägen. Gårdsområdet omfattar ett fritidshus från 1960-talet samt en äldre byggnad som enligt byggnadsregistret är från 1930-talet.

Beteckning i generalplanen:

- RA
- Kulturhistoriskt objekt



Beskrivning

Gårdsbyggnad slutet av 1800-talet – början av 1900-talet

PBB: 103565908R

Röd lång, förlängd byggnad som kan härröra till och med från 1800-talet. I den gällande planen har byggnaden beteckningen för ett kulturhistoriskt objekt: välbevarat fiskarhus. Den ursprungliga delen är av stockar med knutskallar. Den förlängda delen är troligen från 1930-talet, enligt uppgifterna i byggnadsregistret. Fönstret på den förlängda delen har ett för jugendstil typiskt spröjs. Takmaterialet har förnyats (omålad profilerad plåt). Byggnadens grund är av natursten.

Övriga byggnader

PBB: 101849303C

Gårdsområdet omfattar ett fritidshus från 1960-talet.

De övriga byggnaderna i gårdsområdet har inga sådana värden som skulle förutsätta skydd.

Värden

Byggnaden representerar det tidigare byggandet (representativitet) i området vars historia troligen knyter an till de marina näringarna. Byggnaden har bevarat sin tidiga exteriör väl (autenticitet). De olika stildragen ger uttryck för byggandets, vårdens och användningens historia och kontinuitet (historiska skikt). Byggnaden har ett vackert läge uppe på en backe och är ett typiskt exempel på ett gårdsområde där användningsändamålet har ändrats till fritidsboende.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att den äldre byggnaden ska skyddas i planen. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Till vänster byggnaden från början av 1900-talet. Till höger det nya fritidshuset.



Byggnadsbeståndet i området.



Gårdsbyggnad.



Byggnadsbeståndet i området. I mitten den äldsta byggnaden.



Den nya stugan.

Gästgivargrundsvägen 51

Gårdsområdet är beläget i ändan av Gästgivargrundsvägen på spetsen av udden. Den omfattar ett nytt, modernt fritidshus samt en liten en äldre byggnad som enligt byggnadsregistret är från början av 1900-talet.

Beteckning i generalplanen:

- RA



Beskrivning

Fritidshus från början av 1900-talet

PBB: 101849304D

Litet rött hus i fiskarhusstil med vita hörnbräden och detaljer. Fönstren och takbeläggningen har bytts ut. Framför huset har man byggt en altan.

Övriga byggnader

Gårdsområdet omfattar ett nyligen uppfört, timrat fritidshus. Dessutom finns det nya gårdsbyggnader som byggts enligt den gamla byggnadens stil.

Värden

Byggnaden är ett typisk litet bostads- eller gårdshus som eventuellt ursprungligen har haft anknypning till fiskeri (typisk karaktär). Byggnaden representerar det tidigare småskaliga byggandet i området (representativitet). De ändringar som gjorts på byggnaden (fönstren) minskar det byggnadshistoriska värdet.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull:

Landskapsmässigt värdefull:

De övriga byggnaderna i gårdsområdet har inga sådana värden som skulle förutsätta skydd.

Rekommendationer

Eftersom gårdsområdet inte har bevarats i sin helhet, kräver inte byggnaden i sig något skydd. Det rekommenderas dock att byggnaden ska bevaras och att reparationerna ska återställa byggnadens värden.



Stuga på stranden.



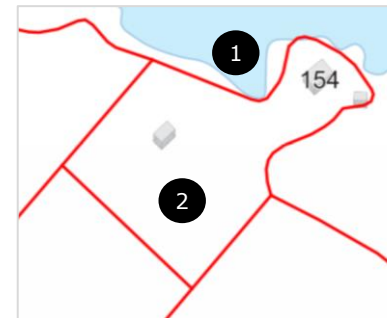
Stuga i skogen.



Algrundsvägen 154

Två byggnader på en synlig plats vid stranden.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus (1) år 1958 (b.reg.)

PBB: 101849224U

Enligt byggnadsregistret uppfördes detta fritidshus på 1950-talet. Den ljusblå byggnaden har utvidgats och byggts om flera gånger, varvid det är svårt att bestämma tidpunkten för byggandet. Fönstren, takbeläggningen, dörrarna har förnyats. Byggnaden har också fått en altan och en balkong.

Fritidshus (2) år 1928 (b.reg.)

101849223T

Ett mindre fritidshus som representerar det ursprungliga byggnadsbeståndet, med ingång till andra våningen via en yttertrappa. Även denna byggnad har utvidgats och byggts om.

Värden

Byggnaderna representerar det tidigare byggandet i området. Byggnadernas ursprungliga exteriör kan knappt identifieras. Byggnaderna har inga sådana kulturhistoriska drag som skulle förutsätta skydd.

Byggnadshistoriskt värdefull:

Historiskt värdefull:

Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Förutsätter inget skydd.



Gårdsområdet: fritidshus, bastu och gårdsbyggnad.



Fritidshusets huvudfasad samt fasad mot väster.



Gårdsbyggnad.



Strandbastu.



Garage.



Bastu.

Storstensgrundsvägen 78

På stranden et pittoreskt gårdsområde i villastil från början av 1900-talet med bevarade gårdsbyggnader från samma epok samt planteringar.

Beteckning i generalplanen: RA-3



Beskrivning

Fritidshus 1920–1930-talet

PBB: 101830341P

Fritidshus (villa) med mansardtak, typiskt för tidsperioden och uppfört i stil med ett bostadshus. Byggnadens fönster och dörrar samt tegeltak är de sannolikt ursprungliga. Årtalet 1960 i byggnadsregistret tyder på att byggnaden har reparerats vid den tiden. En markis och en låg altankonstruktion har lagts till på södra fasaden.

Bastu år 1920–1930

Liten bastubyggnad på en strandklippa, företräder antagligen det ursprungliga byggnadsbeståndet på gårdsområdet.

Övriga byggnader

Gårdsområdet omfattar ytterligare två gårdsbyggnader i original samt ett nyare skjul och en bastu.

Värden

Ett för tidsperioden typiskt gårdsområde (autenticitet, typisk karaktär) som har bevarat sitt ursprungliga yttre väl. Byggnaderna representerar villabosättningens etableringsfas då villorna påminde om egnahemshus (representativitet, historiska värden). Gårdsbyggnadernas historiska värden kan också hänföra sig till boskaps- eller fiskarhus. Gårdsområdet i sig skapar landskapsmässiga värden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet och dess ursprungliga gårdsbyggnader ska skyddas. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Fritidshus.



Förråd.

Storstensgrundsvägen 71a

Ett övergivet fritidshus på udden.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus början av 1900-talet

PBB: 101830334F

Timrad byggnad med bred stomme. Det är uppenbart att byggnaden blivit i dåligt skick.

Övriga byggnader

Röd förrådsbyggnad.

Värden

På grund av det påtagliga dåliga skicket har byggnaden förlorat sitt historiska värde.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Förutsätter inget skydd.



Storstensgrundsvägen 71b

Gårdsområde med litet fritidshus med element i jugendstil på udden. Gårdsområdet omfattar ett fritidshus, två små uthus, en källare och en brunn.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1936 (b.reg.)

PBB: 101830335H

En trappa på utsidan, typisk för området, leder till den låga andra våningen av fritidshuset. Byggnaden har en stilig, utsmyckad öppen veranda. Fönstren och dörrarna är ursprungliga. Filttaket har förnyats. Fönstren har spröjs och dekorativa täckbräden.

Övriga byggnader

Gårdsområdet omfattar två små gårdsbyggnader – en röd och en grön. Den röda gårdsbyggnaden har också dekorationer i jugendstil.

Värden

Fritidshuset från 1930-talet representerar tidigt, småskaligt byggande i jugendstil (representativitet). Byggnaden har bevarat sin ursprungliga, speciella exteriör väl (autenticitet). Yttertrappan är typisk för området (typisk karaktär). Gårdsområdet är ett exempel på byggandet under villabosättningens etableringsfas (historiska värden).

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnader ska skyddas. Reparationer ska utföras så att de bevarar byggnadernas kulturhistoriskt värdefulla karaktär.



Fritidshus.



Gårdsbyggnader.



Jordkällare.



Brunn.

Haggören Granlandet Lekarslot

Objekt 9–13

Byggnadsbeståndet i området är tidsmässigt skiktat. Det värdefulla byggnadsbestånd härrör från 1920–1940-talen. I området har det småskaliga byggandet delvis bevarats, även om det bara finns ett orubbat gårdsområde (objekt 11) från 1930-talet.





Det äldsta fritidshuset på gårdsområdet.



Fritidshus från 1960-talet.



Fönster med dekorativa detaljer.



Fritidshus från 1970-talet.



Gårdsområdet. Det röda båthuset i mitten är antagligen från år 1937.



Haggörsvägen 14

Gårdsområdet omfattar ett äldre fritidshus från 1930-talet samt en röd gårdsbyggnad från samma tid. Dessutom finns det enligt uppgifter ur byggnadsregistret även ett fritidshus och ett lusthus från 1960–1970-talet. Gårdsområdet är ett typiskt exempel på ett gårdsområde i fritidsbebyggelse som kompletterats under olika tidsåldrar.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1933 (b.reg.)

PBB: 101433322M

En villa som påminner om ett egnahemshus, byggnadens stomme är den ursprungliga. Stommen kan till och med vara ännu äldre. Taket har förnyats. Fönstren är gamla, men troligen utbytta en gång på 1930-talet. Byggnaden har en tillbyggnad och en altan vid fasaden mot söder.

Båthus får 1937

Den röda gårdsbyggnaden, som företräder samma period som det äldsta fritidshuset, har årtalet 1937 på väggen. Byggnaden har ett byggnadstraditionellt värde som kompletterar den ursprungliga gårdsområdet.

Övriga byggnader

Gårdsområdet omfattar ytterligare två fritidshus från 1960- och 1970-talet samt ett lusthus.

Värden

Fritidshuset och båthuset från 1930-talet representerar det tidiga byggandet i området under villabosättningens etableringsfas (representativitet, historiskt bevisvärde). Ändringar (utvidgningar) av fritidshuset försämrar dess historiska värde.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Gårdsområdet som helhet bedöms inte ha sådana kulturhistoriska värden som skulle förutsätta skydd. Det rekommenderas att fritidshuset från 1930-talet ska bevaras som ett exempel på det tidiga byggandet i området.



Fritidshus från 1940-talet.



Bastu.



Vedbod och dass.

Leikarslotvägen 104a

Gårdsområdet omfattar ett fritidshus från 1940-talet samt en bastu från år 1995. Dessutom finns det utedass och en vedbod.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1948 (b.reg.)

PBB: 101443344X

En villa som påminner om ett egnahemshus, byggnadens stomme är den ursprungliga. Stommen kan till och med vara ännu äldre. Taket har förnyats. Fönstren har förnyats, en del av fönstren passar in i den ursprungliga stilen medan en del är nyare och bredare. Takmaterialet och ytterdörren har förnyats. Byggnaden har byggts ut i gaveln.

Övriga byggnader

Bastu från 1995 samt en vedbod och två dass.

Värden

På grund av ändrings- och reparationsåtgärderna är det svårt att uppskatta tidpunkten för uppförandet av fritidshuset och därför anses det inte ha något kulturhistoriskt värde.

Byggnadshistoriskt värdefull:

Historiskt värdefull:

Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Förutsätter inget skydd.



En del av gårdsområdet.



Fritidshus från 1930-talet.



Gårdsbyggnad / gäststuga.



Fritidsbostad från 1980-talet.

Leikarslotvägen 104b

Gårdsområdet omfattar ett fritidshus från 1930-talet samt en gäststuga eventuellt från samma tidsperiod, samt ett fritidshus från ca 1980-talet.

Beteckning i generalplanen: RA

Beskrivning

Fritidshus 1930–1940-talet

PBB: 101443342V

Det lilla fritidshuset har en indragen ingång och öppen veranda. Enligt byggnadsregisteruppgifterna har byggnaden daterats till år 1948, men jämfört med det övriga byggnadsbeståndet i området skulle byggnadstidpunkten kunna vara tidigare. Byggnaden har rutiga spröjs på fönstren samt ett räcke med korsverk. Fönstren och ytterdörren är i original. Takmaterialet har förnyats. I Petalax finns ett bostadshus i samma stil från 1930-talet (färgsättning och detaljer). Byggnaden i Petalax har ritats av Jan Udell från Amerika. I byggnaderna kan man se den amerikanska stilen som förekom under perioden i fråga.

Gäststuga 1930–1940

PBB: 101443343 W

Gästhuset representerar sin byggnadsera och har drag av jugendstil (det lilla fönstret). Byggnaden har byggnadshistoriskt värde som en byggnad som kompletterar gårdsområdet.

Fritidsbostad 1980-talet

Ett litet fritidshus som representerar den stil som rådde denna period.



Värden

Fritidshuset från 1930–1940-talet representerar tidigt, småskaligt byggande i jugendstil (representativitet). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). De gjorda reparationerna är lämpliga med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värden. Gårdsområdet är ett exempel på småskaligt byggandet under villabosättningens etableringsfas (historiska värden). Gårdsområdet är beläget på en vacker plats högt uppe i terrängen (landskapsvärden).

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet samt byggnaderna från 1930–1940-talet ska bevaras. Skalan bör beaktas och reparationer bör vara sådana som bevarar det ursprungliga värdet.



En del av gårdsområdet.



Fritidshus från 1930-talet.



Gårdsbyggnad / gäststuga.



Gårdsbyggnad / gäststuga.

Leikarslotvägen

Gårdsområde i spetsen av udden, med ett äldre och ett nyare fritidshus samt gårdsbyggnader.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1937 (b.reg.)

PBB: 101443299F

Det lilla fritidshuset har hörnfönster och en för perioden typisk ytterdörr i salmiakmönstrad panel. Fönstren och ytterdörren är i original. Takbeläggningen har bytts ut till profilerad plåt. Framför byggnaden finns en täckt altan längs hela fasaden. Byggnadens färgsättning är atypisk.

Övriga byggnader

Gårdsområdet omfattar en ny fritidsbostad från 2022 och en bastu, en vedbod och andra gårdsbyggnader.

Värden

Fritidshuset från 1930-talet representerar det tidiga, småskaliga byggandet i området (representativitet). Byggnadens ursprungliga historiska värdena hör antagligen samman med marina näringar och med perioden därefter då villabosättningen etablerade sig (historiska värden). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). Största delen av de gjorda reparationerna är lämpliga med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Gårdsområdet som helhet bedöms inte ha sådana kulturhistoriska värden som skulle förutsätta skydd. Det rekommenderas att fritidshuset från 1930-talet ska bevaras som ett exempel på det tidiga byggandet i området.



Fritidshus från 1920-talet.

Leikarslotvägen 216b

Gårdsområde kring fritidshus från 1920-talet i skogbevuxen miljö.

Beteckning i generalplanen: RA-3



Beskrivning

Fritidshus år 1927 (b.reg.)

PBB: 101443306P

I det lilla egnahemsliknande fritidshuset har man bytt ut fönstren och ytterdörren samt förnyat fasadbeklädnaden. Fönstren motsvarar inte byggnadens ursprungliga stil. Byggnadens stomme har bevarats i original. Framför ytterdörren har man byggt en täckt altan.

Värden

Stommen är väl bevarad, men i övrigt försämrar de gjorda ändringarna fritidshusets historiska värde.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull:
Landskapsmässigt värdefull:

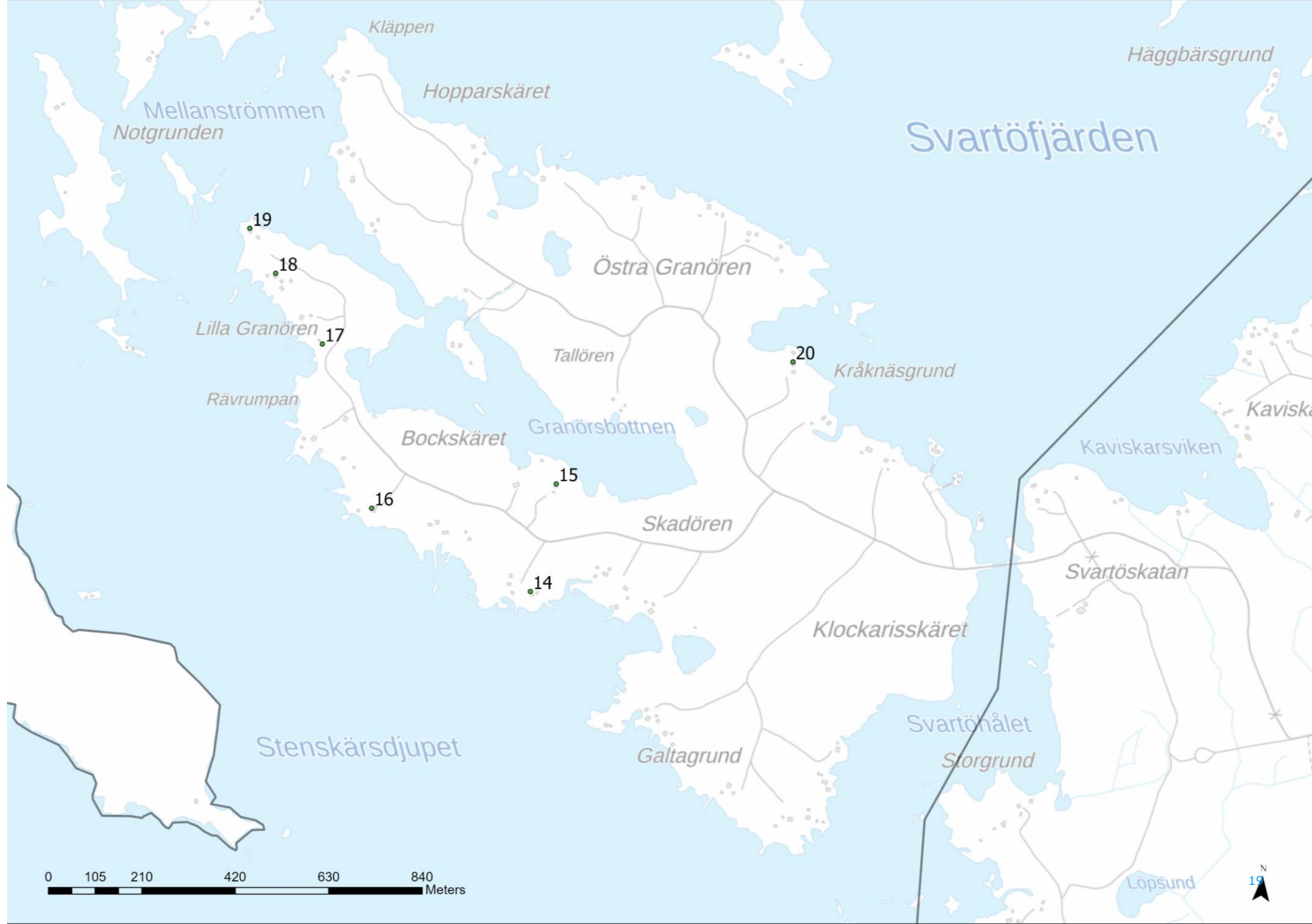
Rekommendationer

Byggnaden bedöms inte ha sådana kulturhistoriska värden som skulle förutsätta skydd.

Svartön

Objekt 14–20

Byggnadsbeståndet i området är tidsmässigt skiktat. Det värdefulla byggnadsbestånd härrör från 1920–1930-talen. En del småskaligt byggande men också en del villabyggande från etableringsfasen på 1920-talet har bevarats.





En del av gårdsområdet.



Fritidshus från 1930-talet.



Fritidshus.



Bastu.

Fjärdsvägen 59a

Gårdsområde kring fritidsbostad från 1930-talet med nyare bastu.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus ca 1930-tal

PBB: 1014334293

Det lilla fritidshusets ursprungliga stommen och skala har bevarats. I övrigt har byggnadens fönster, ytterbeklädnad, takbeläggning, ytterdörr och skorsten förnyats. Fönstertypen motsvarar inte den ursprungliga. Byggnaden har antagligen försetts med en sluten farstukvist på 1960-talet.

Övriga byggnader

Bastu från 1980–1990-talet.

Värden

Fritidshuset från 1930-talet representerar det tidiga, småskaliga byggandet i området (representativitet). De ändringar som gjorts på byggnaden minskar det byggnadshistoriska värdet.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull:
Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Byggnaden eller gårdsområdet bedöms inte ha sådana kulturhistoriska värden som skulle förutsätta skydd.



En del av gårdsområdet.



Fritidshus från 1930-talet.



Fritidsbyggnad från 1930-talet, stenfot och ursprunglig gårdsbyggnad.

Fjärdsvägen 68b

Gårdsområde kring fritidshus från 1930-talet i skogbevuxen miljö.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1935 (b.reg.)

PBB: 101433423 W

Det lilla röda fritidshuset har hörnfönster och framför en täckt veranda som är lika bred som hela fasaden. Fönstren är originalfönster. Takbeläggningen har bytts ut till profilerad plåt. Byggnadens grund är av natursten.

Övriga byggnader

Gårdsbyggnad med valmat tak förmodligen från samma tidsperiod och med byggnadshistoriska värden som en byggnad som kompletterar gårdsområdet, samt en nyare gårdsbyggnad.

Värden

Fritidshuset från 1930-talet är ett exempel på det tidiga, småskaliga byggandet i området (representativitet, historiskt bevisvärde). De ursprungliga historiska värdena för byggnadsgruppen är troligen kopplade till de marina näringarna och till perioden därefter då villabosättningen etablerade sig. Byggnaden har bevarat sin ursprungliga exteriör väl (autenticitet). Gårdsområdet ligger en synlig plats på stranden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnader ska skyddas/beaktas i planen. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Fritidshus från 1930-talet.



Strandbastu och skjul.



Fjärdsvägen 95b

Gårdsområde kring fritidshus från 1930-talet i naturskön, lundartad miljö. De omgivande fritidshusen är nybyggda och har en modernt exteriör.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1937 (b.reg.)

PBB: 101433284D

Fritidsbyggnad med pyramidtak och grund i natursten, filttak och nya fönster med imiterade spröjsar. Byggnaden har utvidgats med en sluten farstukvist på ena sidan (den gula delen) uppskattningsvis kring 1960-talet. Det var mycket vanligt att man byggde farstukvistar av det här slaget.

Övriga byggnader

Strandbastu 1983 (r.rek) och dass.

Värden

Ett fritidshus med en speciell planlösning som har bevarat sin ursprungliga exteriör väl, även om fönster har förnyats (autenticitet, raritet). Byggnaden representerar byggandet under villabosättningens etableringsfas. Gårdsområdet är beläget på en fin plats i landskapet.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att byggnaden skyddas som ett exempel på byggande under villabosättningens etableringsfas.



Gårdsområde och fritidshus.



Fritidshus.



Gammal bod.

Fjärdsvägen 139a

Gårdsområde kring fritidshus från 1930-talet i naturskön, lundartad miljö. Gårdsområdet omfattar ett fritidshus och en bod. Den omges av ett stengärdsgård. Stensättningar finns också mot stranden.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus från 1930-talet

PBB: 102340075R

Den långa timmerbyggnaden har troligen utvidgats. Fönstren har eventuellt bytts. Byggnadens ytterdörr är en för 1930-talet typisk spegeldörr och den andra dörren är återigen en typisk boddörr. En liten del av ingången är täckt. Räcken är trasiga. Takbeläggningen har bytts ut till profilerad plåt. Byggnaden har en traditionell röd färg med vita detaljer.

Bod

På gården finns en gammal (eventuellt från 1800-talet) liten timrad bod som kan ha flyttats eller hört samman med fiske. Boden har bevarat sin ursprungliga exteriör väl (autenticitet) och är en viktig del av gårdsområdet som helhet.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Värden

Fritidshuset från 1930-talet representerar det tidiga, småskaliga byggandet i området (representativitet). Det är svårt att uppskatta när byggnaden ursprungligen uppfördes. Byggnadshelhetens ursprungliga historiska värdena kan höra samman med marina näringar och med perioden därefter då villabosättningen etablerade sig. Byggnaden har bevarat sin tidiga exteriör väl (autenticitet).

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med stengärdsgårdar och byggnader ska skyddas som ett exempel på det tidiga, småskaliga byggandet i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Fritidsbyggnad från 1930-talet.



Gårdsbyggnad/bod samt f.d. strandstenar.

Fjärdsvägen 155b

Gårdsområde kring fritidshus från 1930-talet i en sluttning. Gårdsområdet omfattar ett fritidshus och en gårdsbyggnad från samma tidsperiod. Stensättningar mot stranden.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus från 1934

PBB: 101413428 W

Det lilla fritidshuset har fönster och ytterdörr i original. Fönstren har fönsterluckor. Takbeläggningen har förnyats. Byggnaden har en grund i natursten och en öppen, täckt altan längs hela fasaden. Byggnaden har detaljer i jugendstil (räcken, pelare). Stildragen kan ha kommit från Amerika (exempel på detta finns även på andra håll i Malax).

Gårdsbyggnad/bod

Gårdsområdet omfattar en bod från samma tidsperiod som huvudbyggnaden. Boden har bevarat sin ursprungliga exteriör väl (autenticitet) och är en viktig del av gårdsområdet som helhet.

Värden

Det vackra fritidshuset från 1930-talet representerar det tidiga, småskaliga villabyggnandet under etableringsfasen (representativitet). Byggnaden har för området typiska detaljer i jugendstil (typisk karaktär). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). De reparationer som gjorts på byggnaden är lämpliga med hänsyn till byggnadens värden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med stengärdesgårdar och byggnader ska skyddas som ett exempel på det tidiga, småskaliga byggnandet i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Fritidsbyggnad från 1920-talet.



Fritidshus från 1970-talet (2).



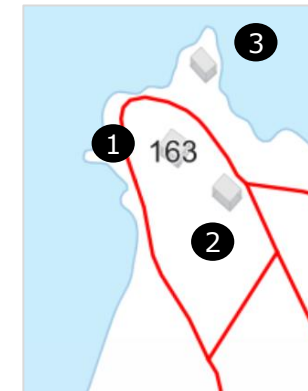
Båthus och dass.



Fjärdsvägen 163

Gårdsområdet kring fritidshuset från 1920-talet omfattar ett båthus, antagligen från samma period, samt en stuga och ett dass från 1970-talet.

Beteckning i generalplanen: RA
PBB: **1** 101917718A, **3** 101413426U



Beskrivning

Fritidshus (1) år 1928 (b.reg.)

PBB: 101917718 A

Byggnaden har ursprungliga fönster och dörrar, med maskinfalsad plåt som takbeläggning. Takbeläggningen är antagligen den ursprungliga. I slutningen, vid gaveln mot stranden har man byggt en stor altan. Fasaden har beklättts med lockpanel uppskattningsvis på 1970–1980-talet. Byggnaden har förmodligen fått en ytterdörr till vid samma tidpunkt.

Båthus (3)

PBB: 101413426U

Gårdsområdet omfattar ett båthus från samma period som huvudbyggnaden. Båhuset har bevarat sin ursprungliga exteriör väl (autenticitet). Båhuset har ett byggnadshistoriskt värde som kompletterar dne ursprungliga gårdsområdet.

Övriga byggnader

PBB: 101413427V

Fritidshus (2) från 1971 med dass.

Värden

Byggnaden har bevarat för tidsperioden typiska drag och detaljer, fönster och brädfodring (autenticitet). Byggnaderna representerar villabosättningens etableringsfas då villorna ofta påminde om egnahemshus (representativitet, historia). Den stora terrassen framför byggnaden och reparationerna på fasaden försämrar byggnadens byggnadshistoriska värde. Gårdsområdet är beläget på en synlig plats i spetsen av udden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Förutsätter inget skydd.



En del av gårdsområdet.



Fritidsbyggnad från 1920-talet.



Bastu från 2000-talet.



Gårdsbyggnad från ca 1920-talet.



Granösvägen 80

Gårdsområdet kring villan från 1920-talet omfattar en gårdsbyggnad, en bastu och en brunn.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1920 (b.reg.)

PBB: 1014134708

Rött, timrat hus med knutskallar, 1½ våningar, har utvidgats på fasaden mot havet, vilket är typiskt för fritidshus. Byggnaden har symmetriska taklanterniner på båda sidorna av byggnaden. Byggnaden är totalrenoverad, fönstren, takbeläggningen och ytterdörren har förnyats. Framför huset har man byggt en täckt altan. Eftersom byggnaden har knutskallar, kan byggnadens stomme vara äldre. Byggnadens grund är av natursten.

Gårdsbyggnad

Gårdsområdet omfattar en gårdsbyggnad från samma tidsperiod som huvudbyggnaden. Den har reparerats i den ursprungliga stilen. Byggnaden har byggnadshistoriskt värde som en byggnad som kompletterar gårdsområdet.

Övriga byggnader

PBB: 103818282U

Gårdsområdet omfattar en bastu från 2000-talet.

Trots reparationer har villan ganska väl bevarat sin ursprungliga exteriör (autenticitet). De reparationer som gjorts på byggnaden är till största delen lyckade. Den för villabyggande typiska utvidgningen mot stranden ger uttryck för byggandets, vårdens och användningens historia och kontinuitet (historiska skikt). Trappan på utsidan är typisk för området (typisk karaktär). Byggnaden representerar villabosättningens etableringsfas då villorna påminde om egnahemshus (representativitet, historia). Gårdsområdet ligger på en hög, synlig och vacker plats på stranden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med originalbyggnaderna (fritidshuset och gårdsbyggnaden från 1920-talet) ska skyddas som ett exempel på ett tidigt fritidsbebyggelse i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.

Vägvik

Objekt 21–26

Gamla bostadshus från början av 1900-talet har bevarats i anslutning till hamnen.



Vid stranden av hamnområdet i Vägvik finns flera båthus som har byggts under olika årtionden. De äldsta båthusen är från början av 1900-talet / slutet av 1800-talet. I omgivningen kring hamnen finns också gammal bebyggelse, som till största delen är från början av 1900-talet (inventeringsobjekt 21, 23, 24, 25, 26). Här har även bevarats ett bostadshus från slutet av 1800-talet. På stranden i Vägvik har man bedrivit stockflottning (flygbild från 1950-talet). I ändan av Vägviksvägen ligger Petalax båtklubbs byggnad framför en stenkaj.

Vägviken hade liv och rörelse i synnerhet sommartid på grund av hamnen och sjöfarten. Så var det tidigt, redan under bondeseglationen, och trafiken utökades kraftigt under 1830-talet. När ny väg hade byggts mellan Pörtom och Petalax började Berga glasbruk (1795–1883) utnyttja hamnen för sina transporter. Den livligaste tiden var perioden 1883–1932 när de av Kullmansläkten ägda ångbåtarna Vågen I, II och III trafikerade rutten Vägvik-Åminne-Vasa, ibland även från Bergö. Båtarna tog både passagerare (upp till hundratalet) och varor. Som mest fanns sex bebodda hus på Vägvik på 1930-talet. Av dem står Abraham Kullmans kvar i oförändrad form samt Karl Engmans. VAGVIK, VIETVITJEN Petalax kommun inrättade 1969 ett fritidsområde på Vägvik med simanläggning, omklädningsutrymmen och samlingsstuga med kök, rinnande vatten från det nya vattentaget och sommarkiosk. Gamla kädningsrummen och servicerummet rivdes och som ett EU-projekt fick Vägvik en ny mindre byggnad genom byautvecklingsprojekt under 2008–2010. Byggnaden ökade betydligt attraktionskraften i Vägvik som friluftsområde. (Malax kulturmiljöprogram, 2015)

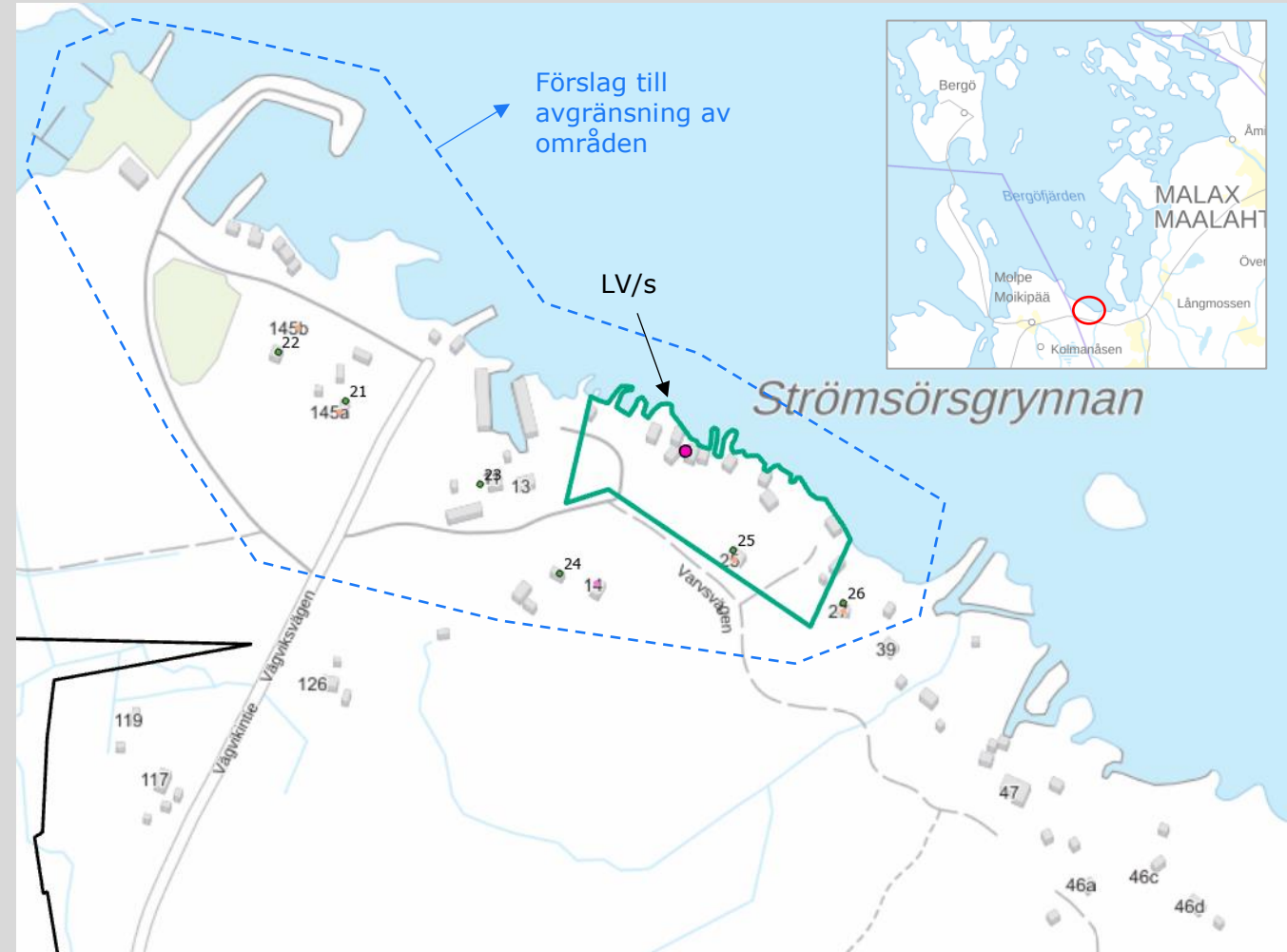
Områdets värden hänger samman med dess historia som hamnområde och som en gammal bostadsort. Båthusen vid stranden har ett landskapsmässigt värde. De äldsta båthusen har också ett byggnadshistoriskt värde.



Foto från inventeringen år 1994.



Utdrag ur LMV:s flygfoto år 1952.



- 1950-luku
 - 1940-luku
 - 1930-luku
 - 1920-luku
 - 1900-1920-luku
 - 1800-luku
- Inventointikohde_2025
 - Inventeringsobjekt 1994
- Uppgifter om läge, tidpunkt och inventering ovanpå LMV:s bakgrundskarta.

Rekommendationer

Området och det därtill hörande byggnadsbeståndet bör beaktas i planen som ett område med bybild vars historia hänför sig till hamnverksamhet och marina näringar i området. När området byggs upp bör hänsyn tas till kulturhistoriska, historiska och landskapsmässiga värden.



Stenkajen vid ändan av Vägviksvägen och båtklubbens byggnader. Båthus på östra sidan av stenkajen.



Båthus på västra sidan av stenkajen samt det nya fritidsområdet.



En del av gårdsområdet.



Fritidsbyggnad från 1920-talet.



Gårdsbyggnad (1) från tidigt 1900-tal.



Gårdsbyggnad (2) från tidigt 1900-tal.



Gårdsbyggnad (3) från ca 1940–1950-tal och ett nyare dass

Vägsvägen 145a

Gårdsområdet från början av 1900-talet är belägen i ändan av vägen, på en hög plats i terrängen nära hamnen. Den omfattar tre gårdsbyggnader, av vilka två förmodligen är från samma period som huvudbyggnaden. Det finns också ett dass på gården. Gårdsområdet inventerades år 2012 inför Malax kulturmiljöprogram.

Beteckning i generalplanen: RM/240



Beskrivning

Bostadshus början av 1900-talet

PBB:100935781X

Putsad, ljust boningshus i 1½ plan, stilig farstukvist av panel. Byggnaden har vackra jugendornament på ramarna ovanför fönstren. Fönstren och ytterdörren är förmodligen de ursprungliga. Takbeläggningen (maskinfalsad omålad plåt) har förnyats. Vid gaveln har man byggt en låg altan.

Gårdsbyggnader (1 och 2)

Gårdsområdet omfattar gårdsbyggnader från samma period som huvudbyggnaden. Gårdsbyggnaderna har bevarat sin ursprungliga exteriör väl (autenticitet). Byggnaderna är delvis av timmer, vilket också är typiskt för epoken. Takbeläggningen har förnyats (profilerad plåt). Byggnad 2 kan vara en gammal smedja eller bastu. Byggnaderna har byggnadshistoriskt och landskapsmässigt värde som kompletterar gårdsområdet som helhet.

Gårdsbyggnad (3)

Typisk representant för sin tidsperiod (1940–1950-tal) med byggnadshistoriskt värde som kompletterar gårdsområdet som helhet.

Gårdsområdet företräder jugend-stilen och utformningen är väl bevarad med ursprungliga gårdsbyggnader (autenticitet, representativitet, typiskt karaktär). Byggnaden representerar det tidiga bostadsbyggandet i området, som senare har ändrats till villabruk (historia). Landskapsvärdena är förknippade med gårdsområdets läge på en hög, synlig och vacker plats i ändan av vägen nära hamnen.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med gårdsbyggnader ska skyddas som ett exempel på det tidiga byggandet i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



LMV flygfoto.



Vy från byggplatsen mot havet.



Gårdsbyggnad från ca 1950-talet.

Vägsvägen 145b

På gårdsområdet har endast en gårdsbyggnad bevarats och en ny byggnad håller på att uppföras.

Beteckning i generalplanen: RM/240

Beskrivning

Gårdsbyggnad

En för tidsperioden typisk röd gårdsbyggnad från 1950-talet med gula dörrar och vita hörnbräden och detaljer. Takbeläggningen har förnyats. Byggnaden har ändrats under den tid den varit i användning.



Relativt väl bevarad gårdsbyggnad som är typisk för byggnadseran (autenticitet, typisk karaktär).

Byggnadshistoriskt värdefull:
Historiskt värdefull:
Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Gårdsbyggnaden har inga sådana värden som skulle förutsätta skydd, men en byggplats i närheten av hamnen bör tas i beaktande i en eventuell områdeshelhet.



En del av gårdsområdet.



Fritidshus från 1920-talet. På bilden till vänster finns en lång gårdsbyggnad i bakgrunden som markerar infarten.



Gårdsväg och infart.



Gårdsväg och infart.

Varvsvägen 11

Gårdsområdet från början av 1900-talet ligger längs Varvsvägen i närheten av stranden. Gårdsområdet omfattar en gårdsbyggnad. Användningsändamålet har senare ändrats till villabruk.

Beteckning i generalplanen: RA-1



Beskrivning

Bostadshus början av 1900-talet

PBB: 1008086553

Röd, timrad bostadsbyggnad med bred stomme, fönster med rutor och en farstukvist som byggts senare kring 1970-talet (farstukvisten syns inte på flygfotot från 1950-talet, men däremot på flygfotot från 1980-talet). Byggnaden har betonggrund och takbeläggningen har förnyats med omålad profilplåt. Byggnaden kan vara äldre eller flyttad till sin nuvarande plats.

Gårdsbyggnad

Gårdsområdet omfattar en lång gårdsbyggnad med ensidigt takfall från samma tidsperiod som huvudbyggnaden. Gamla flygfoton antyder att byggnaden från början varit ännu längre. Byggnaden har ändrats under den tid den varit i användning. Byggnaden är ett viktigt element som markerar gårdsvägen. Byggnaden har byggnadshistoriskt värde som en byggnad som kompletterar gårdsområdet.

Byggnaden är ett exempel på tidigt byggande i början av 1900-talet (representativitet). Farstukvisten som senare lagts till byggnaden ger uttryck för byggandets, vårdens och användningens historia och kontinuitet, men avviker beträffande skalan från byggnadens ursprungliga värden. En ursprunglig gårdsbyggnad har bevarats på gården. Byggnadens historiska värden hör samman med det tidiga byggandet i närheten av stranden. Gårdsområdet har landskapsvärden i närheten av stranden samt i landskapet vid Varvsvägen.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnader ska skyddas som ett exempel på det tidiga byggandet i området. För huvudbyggnaden rekommenderas reparationer som återställer värdena.



En del av gårdsområdet.



Infart och bostadshus från 1920-talet (1).



Bostadshus från 1930-talet.



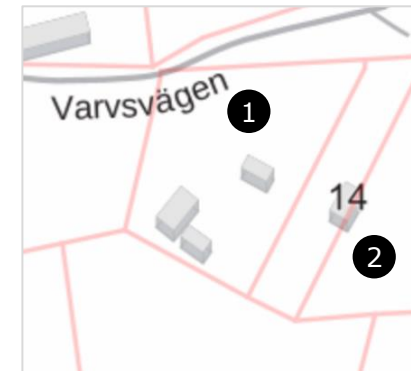
Bostadshus (1).



Gårdsbyggnader.

Varvsvägen 14

Gårdsområdet från början av 1900-talet ligger längs Varvsvägen i närheten av stranden. Den rymliga gårdsområdet omfattar två huvudbyggnader och två gårdsbyggnader. Huvudbyggnaderna används numera som villor. Beteckning i generalplanen: MU-1



Beskrivning

Bostadshus, (1) 1920-talet

Ett för tidsperioden typiskt litet, rött bostadshus där fönstren har rutor och små detaljer. Husgrund av natursten. Takbeläggningen har förnyats (omålad profilerad plåt). En farstukvist utan fönster, med ensidigt takfall, har lagts till senare, ungefär på 1970-talet.

Bostadshus (2) 1937 (b.reg.)

PBB: 100897121U
Rött bostadshus i 1½ plan, ändringar har gjorts på fasaden. Byggnaden har fått tilläggsisolering, fönstren och takbeläggningen har förnyats (omålade profilerad plåt). Av de gamla flygfotona framgår att byggnaden har haft en fullhög kvist som troligen har ändrats omkring 1970-talet.

Gårdsbyggnader

Gårdsområdet omfattar gårdsbyggnader, av vilka den lägre kan vara från samma tid som huvudbyggnaden och den andra (båthuset) antagligen är från 1970-talet. Med hänsyn till gårdsområdet har gårdsbyggnaderna inga sådana värden som skulle förutsätta skydd.

Byggnaderna (1 och 2) är exempel på tidigt byggande i början av 1900-talet (representativitet). Byggnad 1 har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). Farstukvisten passar inte ihop med de ursprungliga värdena. Fasadändringarna på byggnad 2 har försämrat byggnadens kulturhistoriska värde (fönster, farstukvist, extra isolering). De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria.

Bygg- nad (1)	Byggnadshistoriskt värdefull: x
	Historiskt värdefull: x
	Landskapsmässigt värdefull: x
Bygg- nad (2)	Byggnadshistoriskt värdefull:
	Historiskt värdefull: x
	Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnaderna 1 och 2 ska skyddas/beaktas exempel på det tidiga byggandet i området. För huvudbyggnaden (1 och 2) rekommenderas reparationer som återställer värdena.



Bostadshus från slutet av 1800-talet.



Bostadshus, i bakgrunden en bastu.



Bastu från 1970-talet, lusthus.

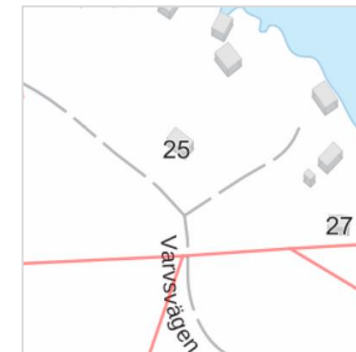


Gårdsbyggnad.

Varvsvägen 25

Gårdsområde från övergången från 1800- till 1900-tal i närheten av hamnområdet. Gårdsbyggnad från början av 1900-talet samt en bastu från 1970-talet och ett litet lusthus. Användningsändamålet har senare ändrats till villabruk.

Beteckning i generalplanen: RA-4



Beskrivning

Bostadshus slutet av 1800-talet

PBB: 100935779V

Timrad byggnad med knutskallar och mansardtak med fronton. Byggnaden är röd med vita detaljer. Rutfönster och omvikta takfötter vid gavlarna. I byggnadsregistret är byggnadens årtal 1958, vilket hänvisar till byggnadens reparationsår. Då har man förmodligen förnyat fasadbeklädnaden (skivor och ribbor). Ytterdörrarna och skorstenen har förnyats. Takbeläggningen och stuprören har förnyats nyligen (omålad maskinfalsad plåt).

Bostadshuset representerar bostadsbyggandet under sin tid (representativitet) och har bevarat sitt tidiga yttre trots reparationer (autenticitet). De fasadändringar som gjorts i byggnaden är i huvudsak lyckade och lämpliga med hänsyn till byggnadens ursprungliga värden. De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria. Byggnaden är på en synlig plats sett från havet.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Gårdsbyggnader

Gårdsområdet omfattar en bastu från omkring 1970-talet och ett nyare lusthus. Här finns dessutom en gårdsbyggnad från början av 1900-talet. Med hänsyn till gårdsområdet har gårdsbyggnaderna inga sådana värden som skulle förutsätta skydd.

Rekommendationer

Det rekommenderas att byggnaden skyddas/beaktas som ett exempel på det tidiga byggandet i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Bostadshus från början av 1900-talet.



Bostadshus från början av 1900-talet.

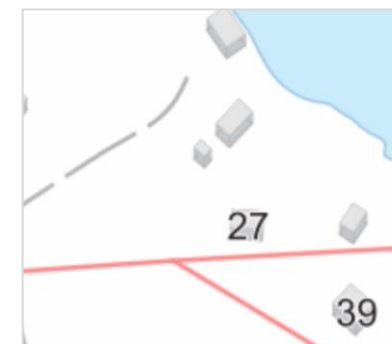


Gårdsbyggnader från omkring 1950-talet samt ett gammalt rå- eller linjemärke.



Varvsvägen 27

Gårdsområde kring bostadshus från början av 1900-talet. Här finns dessutom tre gårdsbyggnader som troligen är från omkring 1950-talet samt ett råmärke. Användningsändamålet har senare ändrats till villabruk. Beteckning i generalplanen: RA-4



Beskrivning

Bostadshus början av 1900-talet

PBB: 100935780 W

Ett litet 1½ våningar högt rött bostadshus med vita detaljer och grön dubbeldörr. Byggnaden har en särskilt fin hög farstukvist, förmodligen från 1920-talet. Fönsterramarna på farstukvisten har element i jugendstil. En del av fönstren i byggnaden har förnyats. Takbeläggningen har förnyats (omålad maskinfalsad plåt). Fasadbeklädnaden har förnyats.

Gårdsbyggnader

Gårdsområdet omfattar gårdsbyggnader från 1950-talet. Byggnaderna har inga sådana kulturhistoriska värden som skulle förutsätta skydd.

Villan representerar sin tidsperiods bostadsbyggande (representativitet) och har bevarat sitt ursprungliga yttre (autenticitet) trots fasadändringar. De historiska värdena hör samman med hamnområdets tidiga bosättningshistoria.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

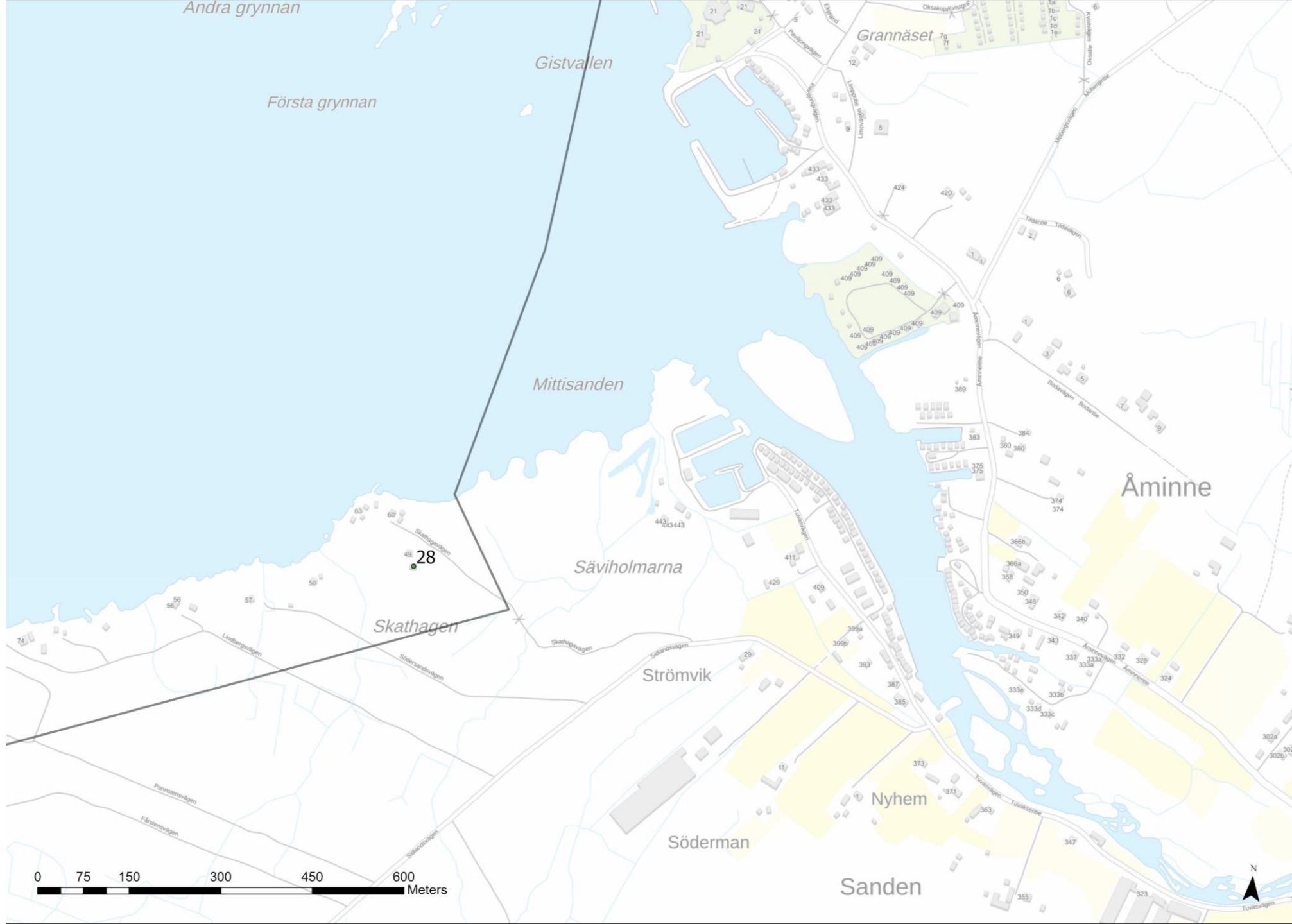
Rekommendationer

Det rekommenderas att byggnaden skyddas/beaktas som ett exempel på det tidiga byggandet i området. För bostadshuset rekommenderas reparationer som återställer värdena.

Sanden (Skathagen)

Objekt 28

Det finns en större villa i området från början av 1900-talet.





Gårdsområde från början av 1900-talet



Bostadshus från början av 1900-talet.



Detalj på stenfoten.



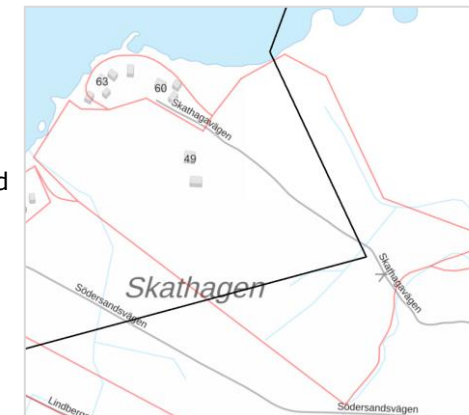
Gårdsbyggnad.



Skathagavägen 49

Gårdsområde kring villa från början av 1900-talet. En gårdsbyggnad från samma tidsperiod som huvudbyggnaden. Byggnaden står längs vägen på en synlig plats i landskapet.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus år 1907 (b.reg.)

PBB: 1019900653

En liten 1½ våningar hög röd villa med vita detaljer. Gröna fönsterbågar. Hög farstuvist samt hög stenfot och källargrund. Åttarutiga fönster i olika stilar. Små fyrkantiga fönster på gavlarna. Taket är gammal falsad plåt.

Byggnaden representerar tidigt villabyggnande (representativitet) och har en välbevarad ursprunglig exteriör (autenticitet). De historiska värdena hör samman med villabosättningens uppkomst och tidiga fas. Byggnaden är belägen på en synlig plats invid vägen (landscapsvärden).

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Gårdsbyggnad år 1910 (b.reg.)

PBB: 1019900664

Inom gårdsområdet finns en gårdsbyggnad från samma epok. Takbeläggningen har förnyats (omålad profilerad plåt). Byggnaden har byggnadshistoriskt värde som en byggnad som kompletterar gårdsområdet.

Rekommendationer

Det rekommenderas att byggnaderna ska skyddas/beaktas som ett exempel på det tidiga byggandet i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.

Bergö

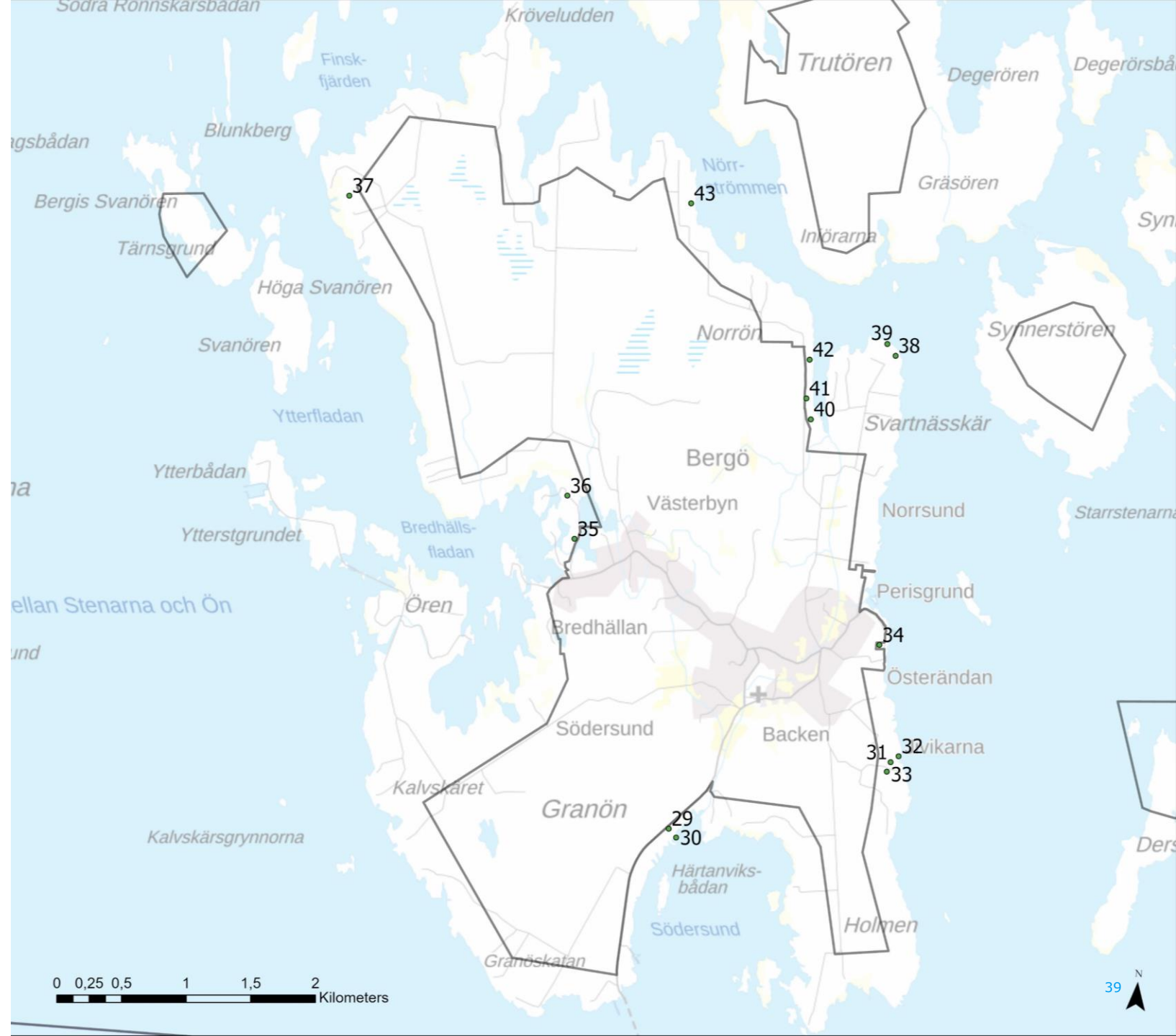
Objekt 29–43

Bergö by fick varaktig bosättning på 1490-talet. Öns invånare idkade sälfångst, bondeseglation och boskapsskötsel. Trots den kraftiga landhöjningen var åkerarealen mycket liten. Öns ursprungliga namn var Wargö, men år 1830 ändrades namnet till Bergö.

Bergö by har en gles bosättning. Byggnadsbeståndets äldsta skikt representeras av de anspråkslösa fiskarstugorna och bondgårdarna från slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. På gårdarna har bevarats ekonomibyggnader som avgränsar gårdstomterna från en eller två sidor. Några lador med halm- eller vasstak och sädesbodar med vedtak har bevarats. I Österändan finns en riklig mängd byggnader från 1950-talet. I Västerby härstammar byggnadsbeståndet till övervägande del från slutet av 1900-talet.

Bergö by och hamnar återspeglar ett skärgårdssamhälle vid Österbottens kust, där man idkat kustsjöfart, fiske och båtbyggeri och en bebyggd miljö som dessa näringar gett upphov till. Befolkningen på Bergö har alltid fått sin utkomst av havet huvudsakligen av fiske, sälfångst, båtbyggeri och sjöfart. Perisgrundns fiskehamn på öns östra strand och Bredhällans fiskehamn på dess västra strand bildar byns ändpunkter, mellan vilka byn är belägen längs vägen som följer den kuperade och steniga terrängen. (RKY, Museiverket)

I området har både stora villabyggnader och kustösterbottniska gårdar från början av 1900-talet bevarats liksom det traditionella allmogebbyggandet i Malax från samma epok.





Gårdsområde från början av 1900-talet. Till vänster gårdsbyggnaden och till höger bostadshuset.



Gårdsområde från början av 1900-talet fotograferad från Bergövägen. Båthus i bakgrunden.



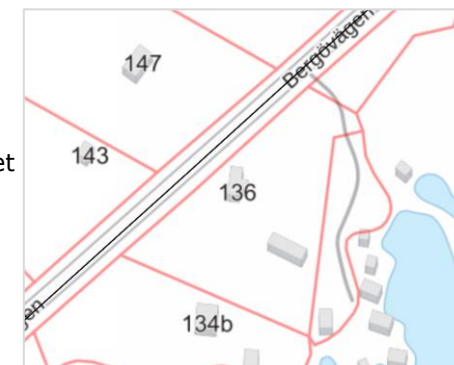
Bostadshus.



Bergövägen 136

Gårdsområde kring bostadshus från slutet av 1800-talet – början av 1900-talet. Den rymliga gården omfattar förutom bostadshuset även en gårdsbyggnad från samma epok. Gårdsområdet är beläget på en synlig plats längs Bergövägen.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Bostadshus 1939 (b.reg.)

PBB: 101509821 B

Det timrade huset med knutskallar är troligen från decennieskiftet 1800–1900. I byggnadsregistret är årtalet 1939 och avser eventuellt året då farstuvisten byggdes till. Byggnaden har genomgått fasadändringar, fönster och ytterdörrar samt takbeläggningen har förnyats. Byggnaden har knutskallar bara i ett hörn; byggnaden kan ha förlängts senare.

Gårdsbyggnad år 1939 (b.reg.)

PBB: 101509822C

Det långa uthuset, delvis timrat, är förmodligen från 1800-talet eller början av 1900-talet, liksom bostadshuset. Gårdsbyggnaden har byggnadshistoriskt och landskapsmässiga värde som en byggnad som kompletterar gårdsområdet.

Bostadshuset representerar sin tids bostadsbyggandet (representativitet) och byggnadens ursprungliga byggnadshistoriska värden kan fortfarande identifieras trots fasadändringarna. De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria. Byggnaden är belägen på en synlig plats invid vägen (landskapsvärden).

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnader ska skyddas/beaktas som ett exempel på det tidiga byggandet i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till/återställer de ursprungliga värdena.



Hamnområde.



De äldsta båthusen är timrade hus med knutskallar.

Bergövägen, Båodåddin

Gammal hamnplats med röda båthus.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

En del av båthusen och gårdsbyggnaderna är äldre och en del är nyare. De äldsta är timrade båthus med knutskallar, eventuellt från slutet av 1800-talet eller början av 1900-talet.

Det gamla hamnområdet representerar skärgårdslivet och de marina näringarna på Bergö.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att det gamla hamnområdet ska skyddas/beaktas som ett exempel på den tidiga hamnverksamheten i området. Vid kompletteringsbyggande ska skalan och områdets kulturhistoriska värden beaktas.

Nyback, Jivikarna

Byggnationen i området är småskalig. De äldre byggnaderna är främst småskaliga fritidshus och båthus ungefär från 1950-talet. Det finns också några äldre byggnader i området från början av 1900-talet. Dessutom finns det byggnader från 1970–19780-talen och 2000-talet. De flesta äldre byggnaderna har genomgått ändringar.



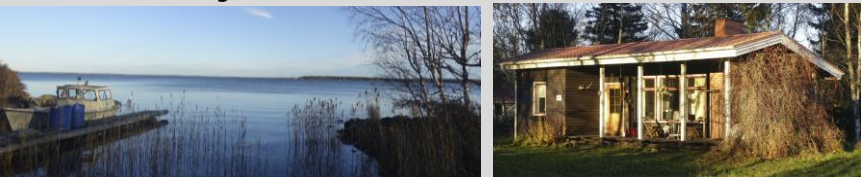
Litet fritidshus från 1950-talet där ändringar gjorts på fasaden.



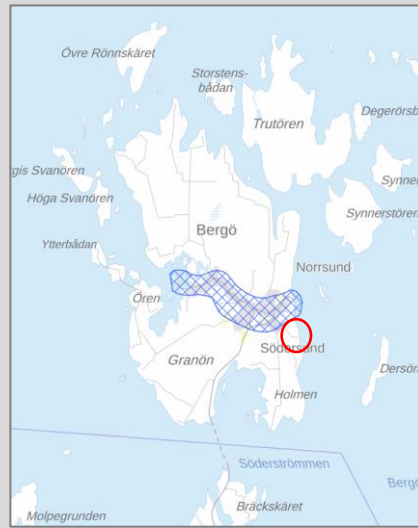
Gårdsbyggnader med varierande fasadmateriäl.



Gårdsområde kring fritidshus från 1960-talet.



Båthamn samt fint fritidshus från 1970-talet.



Områdets läge visas med rött på LMV:s bakgrundskarta.



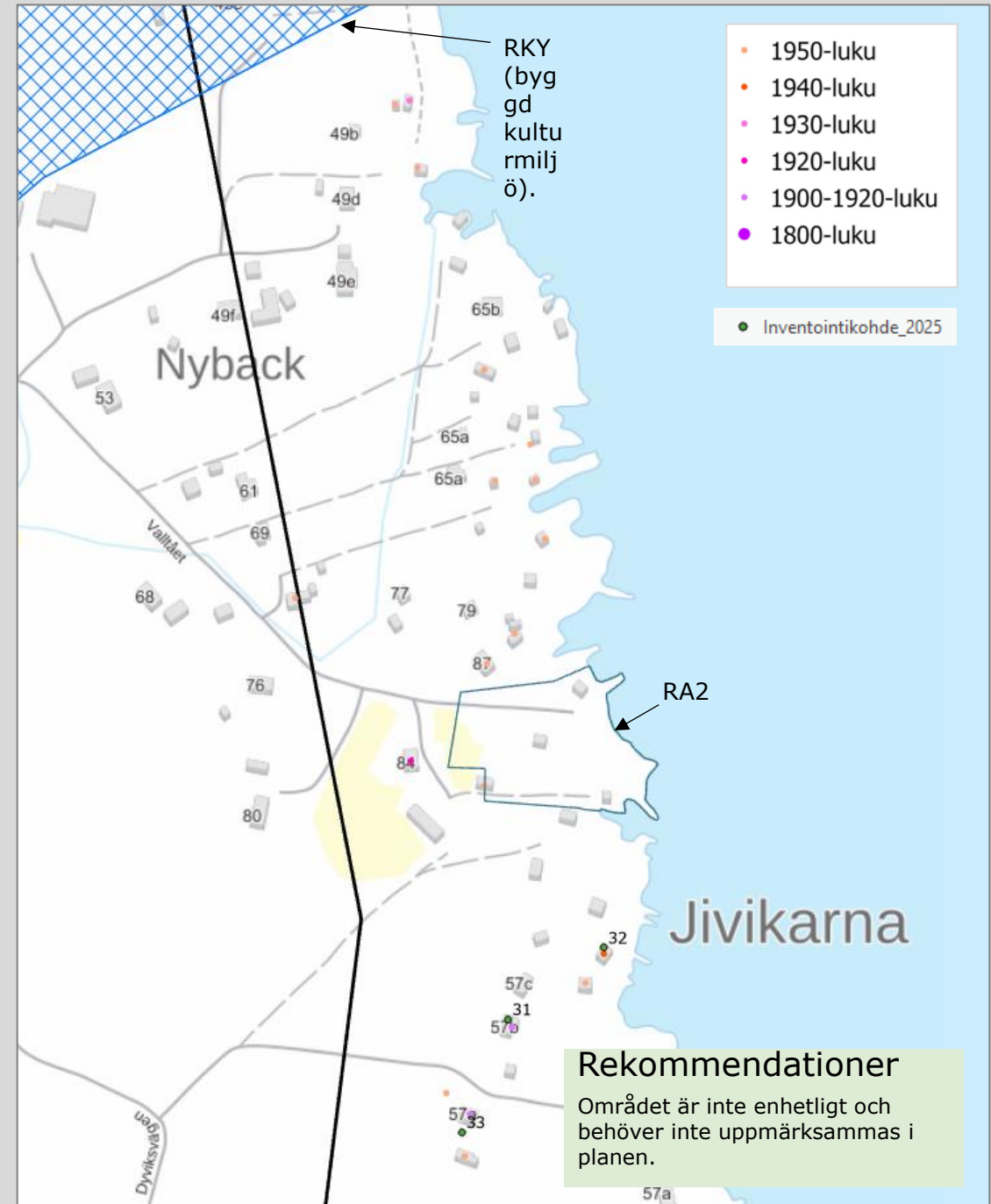
RA-2-område, gårdsbyggnad från början av 1900-talet.



Äldre bostadshus som byggts om i 1960-talsstil.



Äldre gårdsbyggnad.





I förgrunden byggnaden 57 b och i bakgrunden byggnaden 57c. Det finns en stengårdsgård i



Bostadshus.



Bostadshus.



Gårdsbyggnad.

Dyviksvägen 57b

Gårdsområdet från början av 1900-talet på adressen 57b består av en huvudbyggnad och en gårdsbyggnad. Lövträd och en stengårdsgård.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Bostadshus 1906 (b.reg.)

PBB: 101471912F

Det timrade 1½-våningshuset med knutskallar är förmodligen från slutet av 1800-talet eller början av 1900-talet. Byggnaden har en traditionell röd färgsättning med vita detaljer. Den stiliga farstukvisten når ända upp till takåsen. Stenfoten är i natursten. Ytterdörren är en grön, dubbel spegeldörr. Takbeläggningen har förnyats (falsad plåt). Fönster och ytterdörrar är från början av 1900-talet. Byggnaden har underhållits och reparerats.

Gårdsbyggnad år 1987 (b.reg.)

PBB: 101471915K

Enligt byggnadsregistret en låg röd gårdsbyggnad som uppförts på 1980-talet.

Bostadsbyggnaden representerar bostadsbyggandet under sin tidsperiod och är en typisk kustösterbottnisk gård (representativitet, typisk karaktär). Den har bevarat sin ursprungliga exteriör väl (autenticitet). De ändringar som gjorts på byggnaden ger uttryck för byggandets, vårdens och användningens historia och kontinuitet (historiska skikt). Reparationerna är lyckade. De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria. Gårdsområdet i sig skapar landskapsmässiga värden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet och bostadshuset ska skyddas i planen som ett exempel på det tidiga byggandet i området. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Fritidshus (1) från 1940-talet.



Fritidshus (2) från 1970-talet.



Gårdsbyggnad från 1950-talet.



Fritidshus (3) från 1970-talet.



Gårdsbyggnad från ca 1950-talet.

Dyviksvägen 57c

På adressen 57c finns ett fritidshus från 1970-talet och i norra delen av fastigheten två andra små fritidshus; det ena från 1940-talet och den nordligaste från 1970-talet. Här finns även ett uthus. Gårdsområdet är ett typiskt exempel på fritidsbebyggelse med hus från olika epoker.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus (1) 1946 (b.reg.)

PBB: 104153638S
Ett högt, litet fritidshus med ensidigt takfall. Småfyrutiga fönster. Byggnaden har en traditionell röd färgsättning med vita detaljer.

Fritidshus (2) år 1971 (b.reg.)

PBB: 101471916L
Långt, lågt fritidshus. Byggnaden har en traditionell röd färgsättning med vita detaljer.

Fritidshus (3) år 1970 (b.reg.)

PBB: 101471914J
Brett fritidshus i 1½ våningar, indragen ingång.

Gårdsbyggnader

Gårdsbyggnaderna från 1950-talet kompletterar gårdsområdet av fritidshus. De har inget sådant byggnadshistoriskt värde som skulle förutsätta skydd.

Fritidshus 1 representerar den tidigaste småskaliga bebyggelsen i området. Byggnaden har drag av funktionalism (representativitet, historiska skikt).

Fritidshus 2 och 3 är för sin tid typiska byggnader (typisk karaktär).

Gårdsområdet är tidsmässigt skiktad och ett typiskt exempel på fritidsbebyggelse.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull:

Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Byggnaderna har inga sådana byggnadshistoriska värden som skulle förutsätta skydd.



En del av gårdsområdet.



Fritidsbostad.



Ingång.

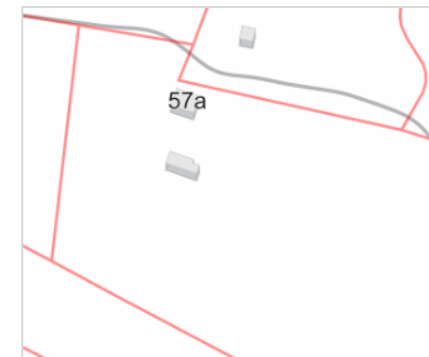


Gårdsbyggnad.

Dyviksvägen 57a

Gårdsområde kring bostadshus från slutet av 1800-talet – början av 1900-talet. Utöver huvudbyggnaden omfattar gårdsområdet en gårdsbyggnad.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Bostadshus 1928 (b.reg.)

PBB: 1014816066

Det timrade 1½-våningshuset med knutskallar är förmodligen från slutet av 1800-talet eller början av 1900-talet. Det finns många liknande timmerhus i det inventerade området. Byggnaden är gul med vita detaljer. Rikligt med ändringar har gjorts på byggnaden. Fönstren och takbeläggningen har förnyats. Nya öppningar har också gjorts i fasaderna. På 1970-talet byggde man till en farstukvist/tillbyggnad. Framför kvisten finns en altan.

Gårdsbyggnad

PBB: 1041530571

Gårdsbyggnaden uppfördes i början av 1900-talet och har sedermera ändrats. Byggnaden har inga sådana byggnadshistoriska värden som skulle förutsätta skydd.

Den ursprungliga byggnadens form kan fortfarande kännas igen, men byggnaden har ändrats så mycket att dess ursprungliga värden har försvunnit.

Byggnadshistoriskt värdefull:
Historiskt värdefull:
Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Förutsätter inte skydd. För bostadshuset rekommenderas återställande reparationer.

Bredhällan

Bredhällans hamnområde hör till en byggd kulturmiljö av riksintresse; Bergö hamnar och skärgårdsby. Små båthus och nätbodas har bevarats i fiskehamnen i Bredhällan. I synnerhet i Bredhällan finns fortfarande fiskarbodar som liknar lador och som representerar det gamla byggnadssättet. Salteriet (fisksalteriet) byggdes 1930. Från Bredhällan fanns det en passagerar- och fraktbåtsförbindelse till Vasa så sent som 1962. Ytterbådans fiskehamn väster om Bredhällan blev färdig 1997.

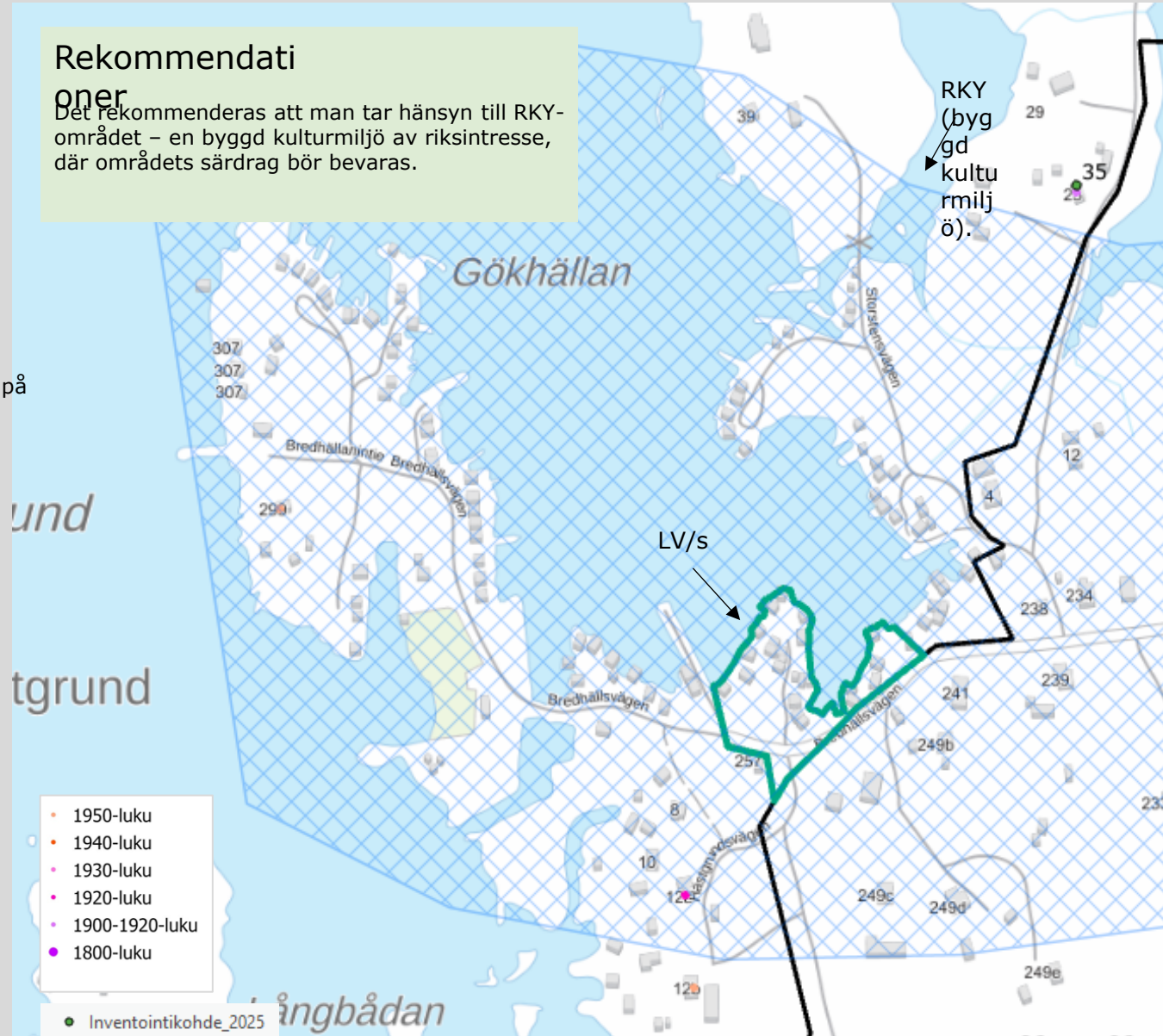
(RKY - Museiverket)



Områdets läge visas med rött på LMV:s bakgrundskarta.



Hamnområde.



Uppgifter om läge och tid ovanpå LMV:s bakgrundskarta.



Hamnområde. Gammal nätbod i förgrunden.

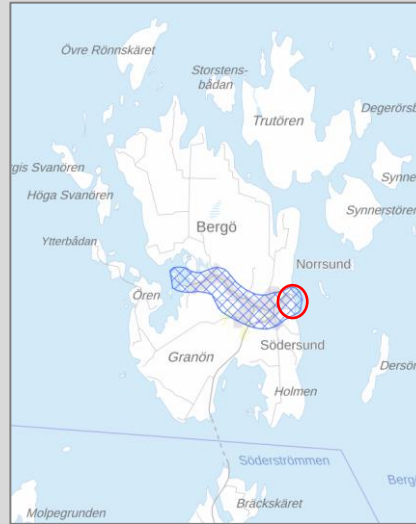


Hamnområde och båthus.

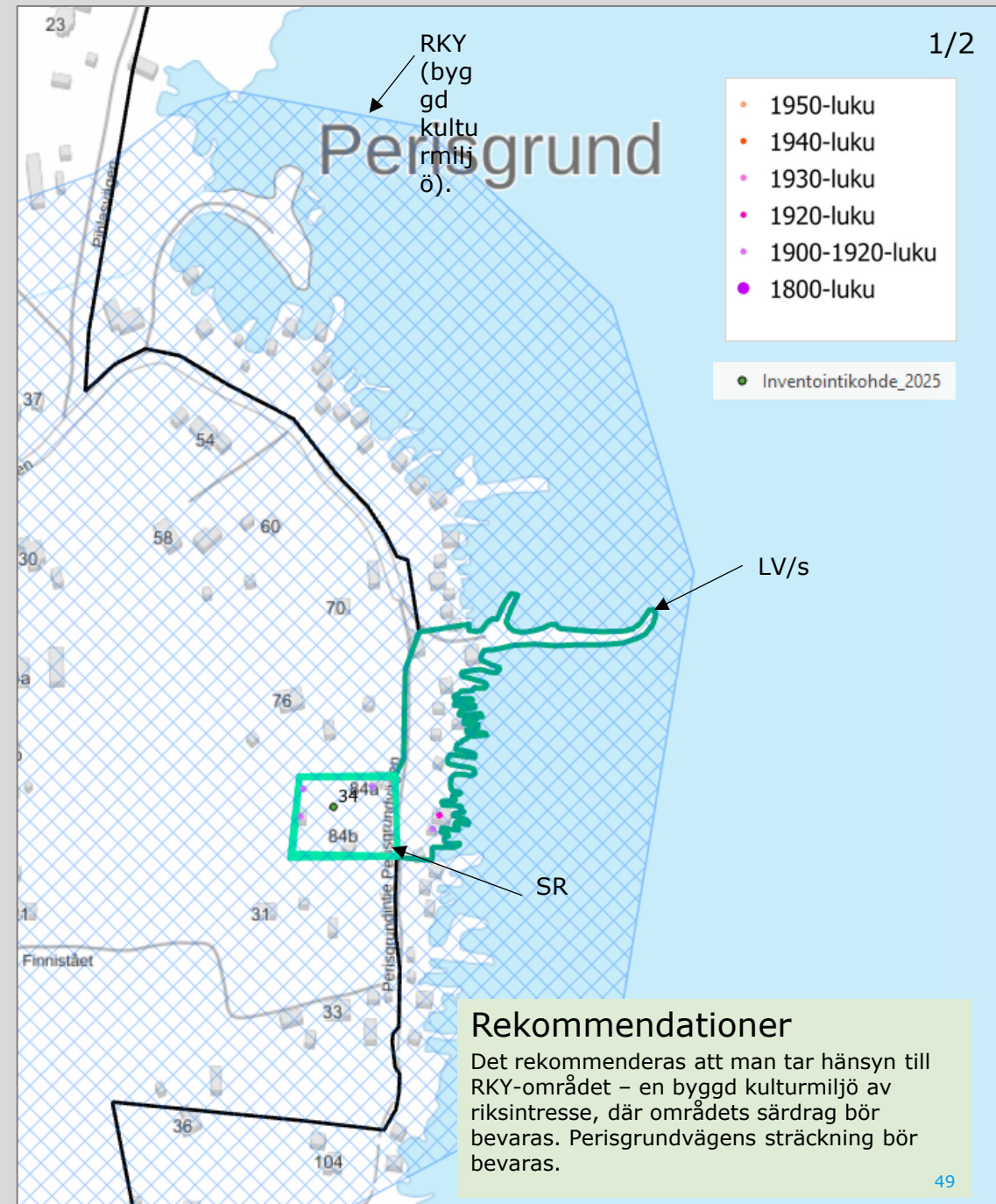


Perisgrund

Perisgrund hamnområde hör till en byggd kulturmiljö av riksintresse; Bergö hamnar och skärgårdsby. Små båthus och nätbodas har bevarats i fiskehamnen i Perisgrund. Båthusen i Perisgrundet ligger oregelbundet och glest längs stranden. Stensättningarna i de gamla båthamnarna, som ännu är i bruk, är välbevarade. Perisgrund var tidigare huvudhamnen på Bergö och avseglingshamn för fiskarna om våarna. Turbåten mellan Korsnäs och Vasa gick via hamnen under första hälften av 1900-talet. En vinterväg plogades upp till Malax och Vägvik. Mellan Perisgrund och Vasa fanns persontrafik- och fraktfartygsförbindelse åren 1938-1962. (RKY - Museiverket)



Områdets läge visas med rött på LMV:s bakgrundskarta.



Perisgrund



Perisgrund.





En del av gårdssområdet.



Bostadshus (1).



Bostadshus (2).



Båthus och bastu.



Båthus och bastu.



Gårdsbyggnad.

Perisgrundvägen 84 a-b

Gårdssområde från slutet av 1800-talet och början av 1900-talet, synligt belägen på en liten sluttning längs Perisgrundvägen. Innanför stengårdsgården finns det två bostadshus, på gården ytterligare två gårdsbyggnader. På stranden finns ett båthus och en bastu som hör till helheten. Gårdssområdet hör till ett RKY-område.

Beteckning i generalplanen: SR

Beskrivning

Fritidshus (1) 1918 (b.reg.)

PBB: 101500520 A

Stiligt, timrat hus i två våningar. Mansardtak med omvikta takfötter och flera fina detaljer i jugendstil. Byggnaden är gul, taket är röd maskinfalsad plåt och detaljerna är vita. Spröjsen har röda inslag och detaljerna, till exempel de omvikta takfötterna, har inslag av blått. Den dekorativa låga farstuvkisten är delvis inglasad och delvis öppen. Fönstren och dörrarna är ursprungliga. Anders Kronman byggde huset åt sig själv. Byggnaden har stengrund.

Fritidshus (2) 1900 (b.reg.)

PBB: 101500521 B

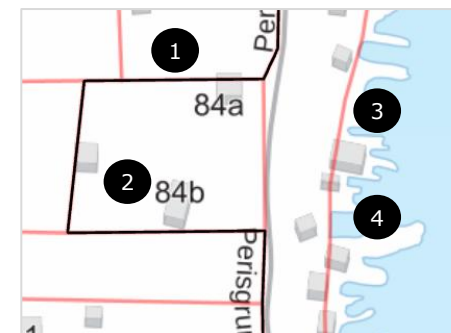
Stort österbottniskt hus i allmogestil, 1½ våningar och farstuvkist på långsidan. Fönstren har dekorationer i jugendstil (höga täckbräden). Byggnaden har stengrund.

Båthus (3) 1924 (b.reg) och bastu (4)

PBB: 3 1041632937, 4 1041632959

Ett utsmyckat båthus som företräder samma stil som bostadshuset (1), dekorativa detaljer i jugendstil. F.d. badhuset har ändrats till bastu.

Gårdsbyggnader: De två andra gårdsbyggnaderna representerar samma epok. En av byggnaderna är en smedja.



Gårdssområdet är en exceptionellt fin helhet i jugendstil (raritet). Byggnaderna har i särskilt väl bevarat sitt ursprungliga yttre och representerar sin epoks byggande i jugendbetonad stil (representativitet, autenticitet). Särskilt bostadshuset (1) och båthuset är fina exempel på detta. Båthuset är särskilt representativt och därmed också sällsynt (raritet). De historiska värdena hör samman med villabosättningens uppkomst och tidiga fas på Bergö. Gårdsdistriktet är synligt beläget väster om hamnen längs Perisgrundsvägen, som kantas av en stengårdsgård (landskapsvärden).

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdssområdet med stengårdsgårdar och byggnader ska skyddas. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena. Stengårdsgården och vägen ska också beaktas i helheten.

Perisgrundvägen 84 a-b



Perisgrundvägens gamla vägsträckning.

Historia

År 2012 ägdes gården av Paul och Marja-Terttu Malmari. Marja-Terttu är tidigare ägare Anders Kronmans barnbarn. Huset är ett av de tre första husen som användes enkom som fritidsbostad på Bergö. Anders ägde stugan sedan sekelskiftet. I början av 1900-talet förstörde han stugan med några stockvarv och byggde förstuga och veranda. Den nya stugan är byggd år 1914 i egen stil av Kronman själv. Inredningen är autentiskt och möblerna är snickrade speciellt till att passa huset. På tomten finns fortfarande en smedja som är funktionell. Allt som Anders har byggt finns bevarat på tomten. Anders har skrivit fyra memoarer om sitt liv. Han var född i Vikby. Då han var 18 år seglade han första gången till Bergö med en båt som köpts på Vasa torg. Färden skedde i slutet av 1800-talet och tog 18 timmar. Då fick han bo vid lotsarnas stuga vid Södersund på Bergö.

(KIOSKI-databasen)



Gårdsområdet fotograferat från Svartbådavägen.



Bostadshus.



Gårdsbyggnad vid vägen.



Gårdsbyggnader och gårdsområde.

Svartbådavägen 25

Gårdsområde från 1920-talet på en synlig plats vid Svartbådavägen. Utöver bostadshuset omfattar gårdsområdet tre gårdsbyggnader. Kring gården löper ett rött staket.

Beteckning i generalplanen: A

Beskrivning

Bostadshus 1920 (b.reg.)

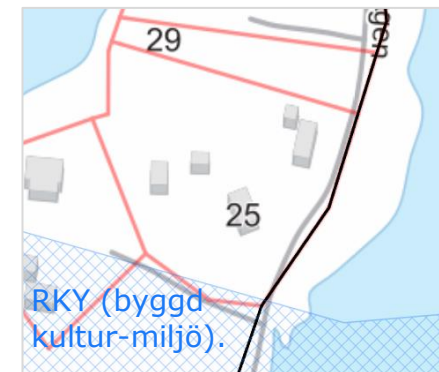
PBB: 1014909974

Rött bostadshus i 1½ våningar, vita detaljer och röd spegeldörr. Takbeläggningen är grön maskinfalsad plåt. Byggnaden har en hög farstukvist med mansardtak. Byggnadens tak böjer sig något utåt och med hänvisning till jugendstil. Också hörnbräden är breda och taksåggen är fodrade. Gröna fönsterbågar.

Gårdsbyggnader

Det finns tre gårdsbyggnader. Det avlång uthuset vid vägen har värden som knyter an till landskapet och byggnadsarvet och som kompletterar gårdsområdet.

De övriga gårdsbyggnaderna har inga sådana värden som skulle förutsätta skydd.



Bostadshuset representerar sin tids bostadsbyggande och har nationalromantiska drag (representativitet). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria. Gårdsbyggnaderna har betydelse som komplement till gårdsområdet. Gårdsområdet är beläget på en synlig plats invid vägen på stranden (landskapsvärden).

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet och dess äldsta byggnader ska skyddas. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena. Det rekommenderas att staketet som omger gården och den avlånga gårdsbyggnaden längs vägen ska bevaras.



En del av gårdsområdet.

Svartbådavägen 67

Gårdsområde från 1930-talet på en synlig plats vid Svarstbådavägen. Gårdsområdet omfattar en gårdsbyggnad bredvid bostadshuset.

Beteckning i generalplanen: RA



Beskrivning

Fritidshus 1930 (b.reg.)

PBB: 101529072 B

Rött fritidshus i 1½ våningar, vita detaljer. Takbeläggningen är grön maskinfalsad plåt. Byggnaden har en hög farstukvist. Byggnaden har försetts med extra isolering och fönstren har bytts. Fönsteröppningarna har också ändrats och utvidgats. Byggnaden har utvidgats vid södra fasaden.

Gårdsbyggnader

På gårdsområdet finns en liten röd gårdsbyggnad.

Den ursprungliga byggnadens form kan fortfarande kännas igen. De vidtagna ändringsåtgärderna försämrar byggnadens historiska värde.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull:
Landskapsmässigt värdefull:

Rekommendationer

Byggnaden har inga sådana byggnadshistoriska, landskapsmässiga eller historiska värden som skulle förutsätta skydd.

Galgören

Galgören är ett stenigt skärgårdslandskap. Stämningen i området är lugn och fridfull, eftersom området ligger ca 4 km från bycentrum. Två gårdsområden från 1800-talet. Trots att byggnaderna har reparerats och ändrats, ger den luftiga framtoningen och landskapet på gårdsområdena en genuin 1800-talsstämning. I det följande presenteras byggnadsobjekten 37 och 38.



Gårdsområden från 1800-talet, i förgrunden objekt 2 och i bakgrunden objekt 1. Gamla båthamnen, muddrad.



Smeds H: Bergö och Malax 1884 - 1920 (på grundval av lantmäterikartor)



Utsikt mot havet.



En del av gårdsområdet fotograferat från väster (stranden).



Fasad mot väster.



Stenfot.



Byggnadens fasad mot öster.

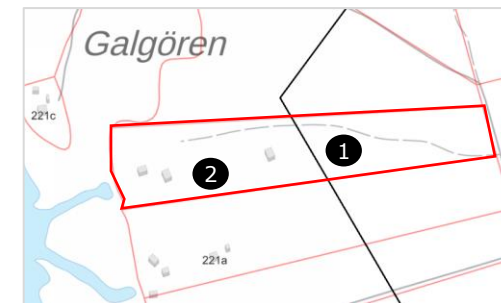


Gårdsbyggnader.

Galgörsvägen

Rymligt gårdsområde från slutet av 1800-talet – början av 1900-talet, i rofyllt skärgårdslandskap. På samma tomt finns också ett andra gårdsområde från samma epok. Byggnadernas historia hör förmodligen samman med marina näringar. Det finns flera byggnader i samma stil i Malax. Gårdsområdet omfattar två gamla gårdsbyggnader som sannolikt är från samma epok.

Beteckning i generalplanen: RA



1/2

Beskrivning

Bostadshus (1) 1800-talet

PBB: 1012272228

Rött, litet bostadshus med 1½ våningar. Vita detaljer och vit dörr. Takbeläggningen är omålad maskinfalsad plåt (ny). Byggnaden har reparerats och byggts om, en del av fönstren har bytts. I gaveln har en dörr och en täckt altan lagts till. Skorstenen samt en del av fasaden har också förnyats. Byggnaden har en stengrund. Numera fungerar byggnaden som ett fritidshus.

Bostadshuset representerar det traditionella bostadsbyggandet i mindre skala, typiskt för epoken. I Malax har få byggnader av det här slaget bevarats (representativitet, typiska drag, raritet). Byggnaden ganska väl bevarat sin ursprungliga exteriör, trots att ändringar gjorts (autenticitet). De historiska värdena hänger samman med Malax tidiga bosättningshistoria och, med tanke på läget, troligen de marina näringarna. Duon av gårdsområden ökar informationen som exempel på marina näringar på Bergö (historiskt bevisvärde). Gårdsområdena i sig har landskapsmässiga värden och ligger på en synlig plats sett från havet.

Gårdsbyggnader

På gårdsområdet finns två äldre gårdsbyggnader, av vilka den ena är en gammal fiskebod. Byggnaderna kan vara från övergången mellan 1800- och 1900-ta..

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x



Gårdsområdet fotograferat från infarten.



Bostadshus. På den vänstra bilden syns objekt (1) i bakgrunden.



Bostadshusets västra fasad mot havet.



Gårdsbyggnad.

Galgörsvägen

Rymligt gårdsområde från slutet av 1800-talet – början av 1900-talet, i rofyllt skärgårdslandskap. Gårdsområdet ligger nära stranden. Längre bakom finns ett andra gårdsområde från samma epok. Byggnadernas historia hör förmodligen samman med marina näringar. Det finns flera bostadshus i samma stil i Malax. Dessutom finns det en gårdsbyggnad.

Beteckning i generalplanen: RA

Beskrivning

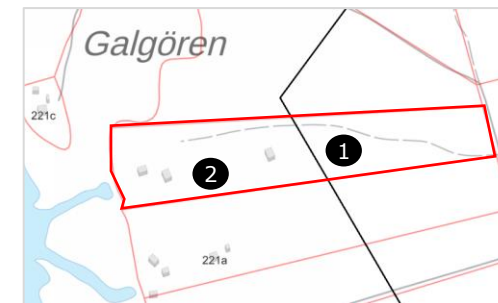
Bostadshus (2) slutet av 1800-talet

PBB: 101529087U

Rött, litet, timrat bostadshus med knutskallar i 1½ våningar. Vita detaljer och vit dörr. Hörnbräden, följare och täckbrädor vid fönster och dörrar har målats i grått. Takbeläggningen är omålad profilplåt (ny). Byggnaden har reparerats, alla fönster och ytterdörren har bytts ut. Fasadbeklädnaden har förnyats, i samband med det kan fönsterindelningen i norra gaveln ha ändrats. Byggnaden har grundlagts på betongyta.

Gårdsbyggnader

Gårdsområdet omfattar gårdsbyggnad som eventuellt är från 1950–1960-talet.



2/2

Bostadshuset representerar det traditionella bostadsbyggandet i mindre skala, typiskt för epoken. I Malax har få byggnader av det här slaget bevarats (representativitet, typiska drag, raritet). Byggnaden ganska väl bevarat sin ursprungliga exteriör, trots de gjorda ändringarna (autenticitet). De historiska värdena hänför sig till Malax tidiga bosättningshistoria och, beroende på läget, troligen också till marina näringar. Duon av gårdsområden ökar informationen som exempel på marina näringar på Bergö (historiskt bevisvärde). Gårdsområdena i sig har landskapsmässiga värden och ligger på en synlig plats sett från havet.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdena (1) och (2) med byggnader ska skyddas. Hänsyn bör också tas till det omgivande landskapet och båtplatsen. Byggnaderna ska reparerats på ett sätt som återställer deras ursprungliga värden.



Fritidshusets fasad mot väster.



Fritidshuset och detaljer på det.



Gårdsbyggnader.

Svartnäsvägen 140a

Gårdsområde från 1920-talet på en synlig plats på stranden. Utöver bostadshuset omfattar gårdsområdet tre gårdsbyggnader.

Beteckning i generalplanen: RA



1/2

Beskrivning

Fritidshus 1920 (b.reg.)

PBB: 1014717829

Gul, stor villa i två våningar, vita detaljer och röd spegeldörr. Takbeläggningen är omålad maskinfalsad plåt (har förnyats). Hög, vacker, sluten veranda. Stora rutfönster. Fönstren och ytterdörren är de ursprungliga. Byggnaden har stengrund. Fritidshuset byggdes ursprungligen som gäststuga (uppgiften baserar sig på intervjuer).

Byggnaden är en typisk stor villa (typisk karaktär). Det representerar villabosättningens uppkomst och tidiga epok på Bergö (representativitet, historiska värden). Byggnaden är en av de få stora villor som bevarats på Bergö (regional raritet). Byggnaden har särskilt väl bevarat sin ursprungliga exteriör, samt detaljer (autenticitet). Gårdsområdet är beläget på en synlig plats invid vägen på stranden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Gårdsbyggnader

Det finns tre gårdsbyggnader. Båthuset på stranden kan vara från 1960–1970-talet. De två andra gårdsbyggnaderna är från 1980-talet.

Rekommendationer

Det rekommenderas att fritidshuset ska skyddas. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.

Svartnäsvägen 140a



Bild på villan i Malax kulturmiljöprogram (2015), Tiina Sjögren, KIOSKI-databasen. Dörren var ursprungligen brun.

Historia

Huset byggdes av rektor Johan Wilhelm Samberg (f. 1861 i Vasa d. 1923 på Bergö) till härbärge för gäster och med tanke på döttrarna, som med tiden skulle bilda familj. Johan Wilhelm Samberg var rektor för Industriskolan i Vasa. Han var även chef för Wasa Elektriska Ab, som han var med och grundade år 1892 och Wasa Telefon Ab samt medlem i bolagsstyrelser och en tid i stadsfullmäktige. Redan omkring år 1890 började Johan Wilhelm Samberg vistas på Bergö. Han hyrde en sommarbostad vid Södersund och bodde någon sommar i sin båt vid Norrsundet. Till Bergö från Vasa åkte han först med en segelbåt och senare med egen ångbåt. Rektor Samberg, som han ville tituleras, metade gärna och platsen finns utmärkt på sjökortet som Sandbergs sten, det korrekta namnet är Sambergs sten. På Bruskskärs udde, som platsen kallas där huset finns, hade man åtminstone sommartid ett antal pigor som huserade i pigkammaren i uthusraden. I fähuset hade man några kor och getter. Uthuslängan brann år 1951 i samband med villaavslutningen. Huset har entrédörren mot väst och huvudbyggnaden, för att Samberg skulle kunna hälsa gästerna välkomna på frukost med en gonggong på trappan. Efter rektor Sambergs bortgång ägdes hela fastigheten av änkan Aina. Vid hennes bortgång år 1938 tog döttrarna Anna (gift Mitts), Inga och Rut (gift Hallbäck) över. Före Jan Mitts ägdes huset av Johan Wilhelm Sambergs dotterson Ingmar Mitts. Ingmar var bosatt i Sverige och huset användes som fritidsbostad. (Vår Hembygd Korsnäs-Malax-Närpes 2004)

(KIOSKI-databasen)



Bostadshus.



Bastu.

Gårdsbyggnad.



Timrat uthus. Ny bastu.

Svartnäsvägen 141b

Rymligt gårdsområde från början av 1900-talet i rofyllt skärgårdslandskap. Byggnadens historia har på grund av läget koppling till de marina näringarna. Det finns flera byggnader i samma stil i Malax. Gårdsområdet omfattar två gamla gårdsbyggnader förmodligen från samma tidsperiod samt en bastu från senare tid.

Beteckning i generalplanen: A



Beskrivning

Fritidshus (1) år 1903 (b.reg.)

PBB: 1014717774
Traditionellt timrat hus med knutskallar, 1½ våningar, från slutet av 1800-talet. Byggnaden är röd med vita detaljer. Byggnaden genomgår just nu en grundlig renovering. Fönstren samt ytterdörren är i original. Byggnaden har stengrund. Ovanför ytterdörren finns en traditionell triangelformad dekoration och karmträffönster. Fönstren på den västra fasaden har blåa bågar. Ovanpå det övre fönstret finns också en triangeldekoration.

Gårdsbyggnad (3) år 1920 (b.reg.)

PRT:1014717785
Timrad gårdsbyggnad med värden som knyter an till byggnadstradition och landskap. Byggnaden är avlång och har bevarat sin ursprungliga exteriör väl. Takbeläggningen har förnyats.

Bastu (2) år 1950 (b.reg.)

PBB: 1014717763
Gårdsbastu från 1950-talet med väl bevarad ursprunglig exteriör och värden som knyter an till landskap och byggnadstradition.

Bostadshus representerar det allmogestil byggandet i området (representativitet). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). De historiska värdena hänger samman med tidig bosättningshistoria och eventuellt med marina näringar. Gårdsområdet ligger på en synlig plats på stranden i ändan av Svartnäsvägen.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet och byggnaderna 1-3 ska bevaras. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.

Norr Sund

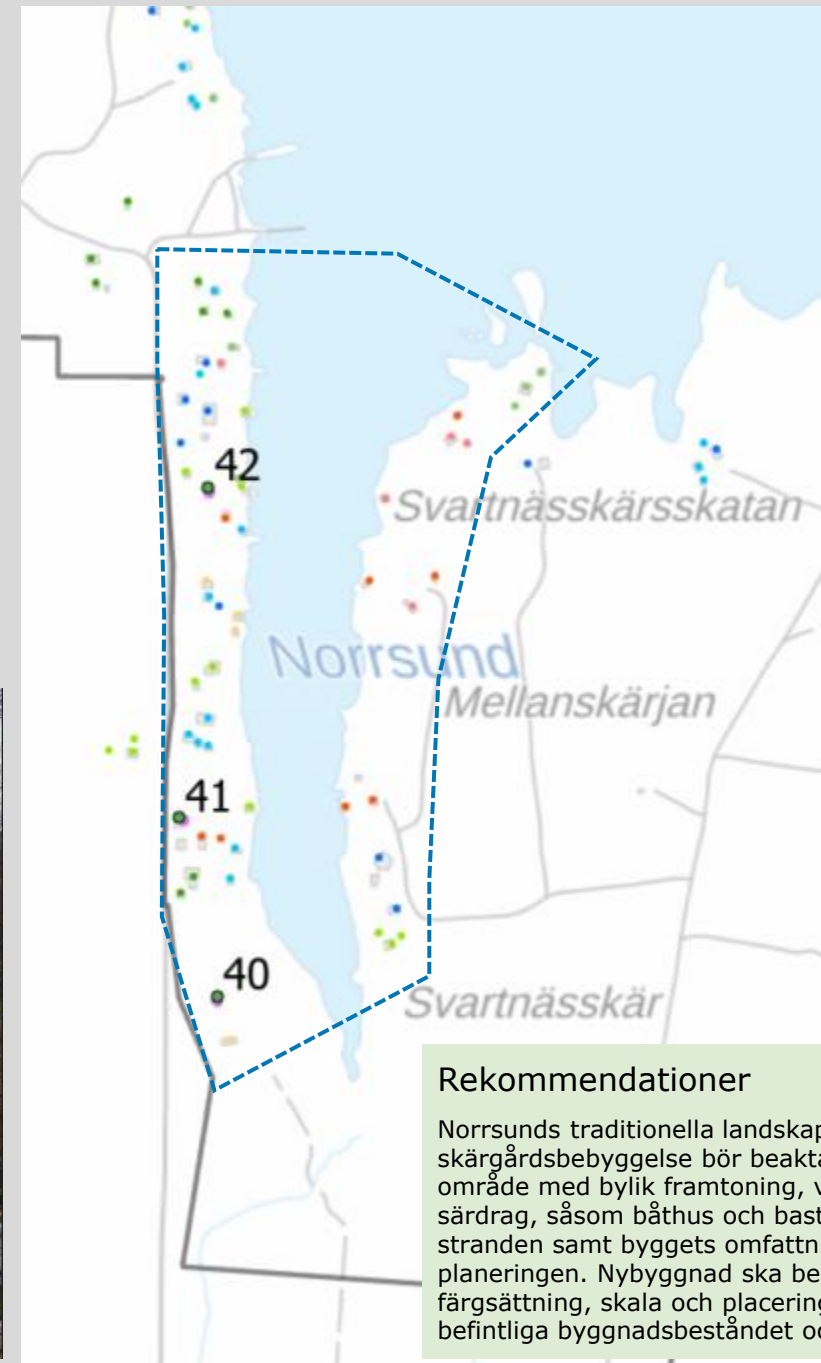
Norr Sund är en smal vik med främst fritidsbebyggelse, men också fast bosättning. Området representerar traditionellt skärgårdslandskap. Området har en rofylld stämning. Byggandet är tidsmässigt skiktat, men skalan har till största delen bibehållits. Området karakteriseras av båthus och bastubyggnader på stranden, vilka det vore önskvärt att ska bevaras. Dessa har bevarats småskaliga och lämpar sig för landskapsbilden i det smala vattenområdet.



Områdets läge visas med rött på LMV:s bakgrundskarta.



Landskapet i Norr Sund fotograferat från östra stranden.



- 1950-luku
- 1940-luku
- 1930-luku
- 1920-luku
- 1900-1920-luku
- 1800-luku
- Inventointikohde_2025

Preliminär områdesavgränsning ovanpå LMV:s bakgrundskarta.

Rekommendationer

Norr Sunds traditionella landskap med skärgårdsbebyggelse bör beaktas i planen som ett område med bylik framtoning, vars landskapliga särdrag, såsom båthus och bastur, deras läge på stranden samt byggets omfattning bör beaktas vid planeringen. Nybyggnad ska beträffande utseende, färgsättning, skala och placering anpassas till det befintliga byggnadsbeståndet och miljön.



Landskapet i Norrsund fotograferat från östra stranden.



Landskapet i Norrsund fotograferat från västra stranden.



Landskapet i Norrsund fotograferat från östra stranden.



Bostadshus.

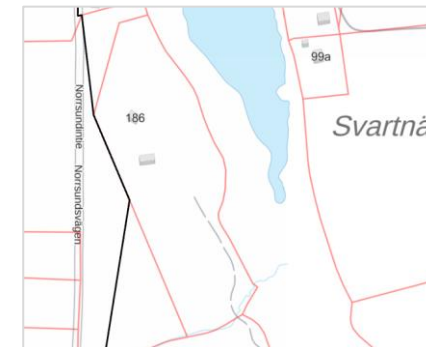


Gårdsbyggnad.

Norrsundsvägen 186

Rymligt gårdsområde från början av 1900-talet invid rofyllt sund. Det finns flera byggnader i samma stil i Malax. Dessutom finns det ett långt uthus på gårdsområdet.

Beteckning i generalplanen: A



Beskrivning

Bostadshus år 1900 (b.reg.)

PBB: 101519528F

Traditionellt timrat hus med knutskallar, 1½ våningar, från slutet av 1800-talet. Byggnaden är röd med vita detaljer. De tvådelade fönstren har bytts ut runt mitten av 1900-talet. Vindsfönstren samt ytterdörren är i original. Byggnadens stenfot är fodrad. Ovanför ytterdörren finns en traditionell triangelformad dekoration och karmträfönster.

Gårdsbyggnad år 1940 (b.reg.)

PBB: 1041384616

En gårdsbyggnad som har förlängts på ett typiskt sätt vid flera tillfällen. Den ursprungliga delen kan vara från 1940-talet. Byggnaden har inga sådana kulturhistoriska värden som skulle förutsätta skydd.

Bostadshuset representerar tidigt byggande i allmogestil på Bergö (representativitet typiskt karaktär). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl trots reparationer (autenticitet). De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria. Gårdsområdet ligger högt på en synlig plats längs Norrsundsvägen.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att bostadshuset ska skyddas. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Bostadshusets gårdsplan fotograferad från östra sidan av Norrsund.

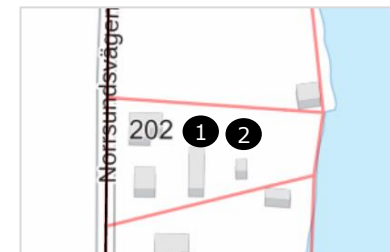


Bostadshusets gårdsplan fotograferad från Norrsundsvägen.

Norrsundsvägen 202

Rymligt gårdsområde från början av 1900-talet, beläget på en synligt plats vid det lugna sundet. Gamla gårdsbyggnader finns bevarade.

Beteckning i generalplanen: A



Beskrivning

Bostadshus år 1909 (b.reg.)

Ett 1½ våningar högt bostadshus med mansardtak från början av 1900-talet. Byggnaden har renoverats grundligt och byggts ut åt två håll.

Gårdsbyggnader

PBB: **1** 104138531E, **2** 104138540R

Det röda båthuset på stranden samt det avlånga röda uthuset har värden som knyter an till landskap och byggnadstradition. Deras exteriörer är väl bevarade.

Bostadshuset har utvidgats och reparerats så att det är svårt att uppskatta den ursprungliga byggnadstidpunkten. Byggnaden har förlorat sitt byggnadshistoriska värde. Gårdsområdet har närmast landskapsvärden med anledning av de gamla gårdsbyggnaderna.

Byggnadshistoriskt värdefull: _____

Historiskt värdefull: _____

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Gårdsområdet har inga sådana byggnadshistoriska, historiska eller landskapsmässiga värden som skulle förutsätta skydd. Det rekommenderas att de gamla gårdsbyggnaderna ska bevaras.



Gårdsområde och bostadshus.



Ursprungliga gårdsbyggnader från början av 1900-talet.

Norrsundsvägen 230

Gårdsområde från 1900-talet högt och synligt beläget vid Norrsundsvägen. Utöver bostadshuset omfattar gårdsområdet tre gårdsbyggnader.

Beteckning i generalplanen: A



Beskrivning

Bostadshus 1900 (b.reg.)

PBB: 101529109J
Rött, högt bostadshus med smal stomme i 1½ våningar. Vita detaljer. Gaveltrianglarna är vita. Byggnaden har en hög farstukvist som nästan når upp till takåsen och med ingång från sidan (typiskt för Malax). Takbeläggningen är omålad maskinfalsad plåt. Fönstren är de ursprungliga. Framför ytterdörren, mot stranden har man byggt en altan.

Bostadshuset representerar bostadsbyggande som är typiskt för området och tidsperioden (representativitet, typisk karaktär). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria. Gårdsområdet är högt beläget på en synlig plats invid vägen på stranden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x
Historiskt värdefull: x
Landskapsmässigt värdefull: x

Gårdsbyggnader

PBB: 104140708N, 101529112M, 104140706L
På gårdsområdet finns det tre gårdsbyggnader som uppförts i mitten av 1900-talet. Byggnaderna har byggnadshistoriskt och landskapsmässiga värde som byggnader som kompletterar gårdsområdet.

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnader ska skyddas. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.



Gårdsområde och bostadshus (1).



Nyare fritidsbostad (2) och äldre fritidsbostad (1).

Gårdsbyggnad (4).



Fritidshus (2).

Gårdsbyggnad 1920 (3)

Små gårdsbyggnader.

Nätholmsvägen 176a

Gårdsområde från slutet av 1800-talet på stranden. Gårdsområdet omfattar en äldre huvudbyggnad med stora uthus samt ett fritidshus från 1940-talet med mindre gårdsbyggnader. Gårdsområdet har omvandlats från fast boende till fritidsbruk och kompletterats i fråga om byggandet under den tid det varit i användning.

Beteckning i generalplanen: RA

Beskrivning

Bostadshus (1) år 1918 (b.reg.)

PBB: 101471770 W

Traditionell, timrad byggnad i 1½ våningar från decenniesskiftet 1800–1900, den enda har knutskallar. Byggnaden är ljusgrön med vita detaljer. De sexrutiga fönstren och spegeldörren är ursprungliga. Den gavel som har knutskallar står delvis på en husgrund av natustenar, i övrigt stengrund. Ovanför ytterdörren har man byggt till ett skyddstak. Takbeläggningen är falsad plåt.

Fritidshus (2) år 1940 (b.reg.)

PBB: 104141508F

Totalrenoverat fritidshus från 1940-talet som ändrats på typiskt sätt. Byggnaden betydelse som ett komplement till gårdsområdet.

Gårdsbyggnad (3, 4) tidigt 1900-tal

PBB: 3 1041415018, 4 101471771X

Två långa uthus vars värde knyter an till landskap och byggnadstradition och som kompletterar gårdsområdet. Gårdsbyggnad (3) har troligen flyttats.

Övriga gårdsbyggnader

På gårdsområdet finns dessutom två små utedass.



Bostadshuset representerar tidigt byggande i allmogestil på Bergö (representativitet typiskt karaktär). Byggnaden har bevarat sin exteriör väl (autenticitet). De historiska värdena hör samman med tidig bosättningshistoria. Gårdsområdet ligger högt på en synlig plats på stranden.

Byggnadshistoriskt värdefull: x

Historiskt värdefull: x

Landskapsmässigt värdefull: x

Rekommendationer

Det rekommenderas att gårdsområdet med byggnader ska skyddas. Reparationer ska utföras på ett sätt som tar hänsyn till de ursprungliga värdena.

Bright
ideas.
Sustainable
change.

RAMBOLL